LUM
Lunds universitets magasin | Nr 9 | 2008
Varde ljus!
1. LADDNINGSBARA BATTERIER
2. MEDLEM I WWF
3. LÅGENERGILAMPA
GRÖN JUL
Lunds universitets magasin | Nr 10 | 2006
LUNDS UNIVERSITET MEDDELAR
Släpp forskarna loss det är vår!
LUM
LUM
LUM
Ordning och
LUNDS UNIVERSITET MEDDELAR
Nr 1E
11 FEBRUARI

40 ÅR MED LUM!

BORTBYTINGAR PLACERAS I RÄTT SLÄKT

Den nya läroboken i botanik har många vackra bilder. Här ett exempel på avancerad blomarkitektur. Aristolochia galeata (Aristolochiaceae).
FOTO: MARIE WIDÉN

Marie Widén är tillsammans med Björn Widén redaktör för boken ”Botanik – systematik, evolution och mångfald”.
FOTO: MARIA LINDH

Ny lärobok i botanik visar dagens syn på växters släktskap

Lejongap och veronikor har bytt familj. Och idag vet man att svampar är mer släkt med djur än med växter. Det visste man inte i början av 70-talet då den lärobok i botanik som nu fått en ersättare kom ut.

– Det är mycket som hänt inom systematiken sedan dess, berättar Marie Widén som är huvudredaktör för den nya ”Botanik – systematik, evolution, mångfald”.

Det är en vacker, rikt illustrerad med teckningar och fotografier, tegelsten på nästan 500 sidor som lundabotanisterna har åstadkommit. Redaktörer är Marie Widén som är föreståndare för Botaniska trädgården, och Björn Widén som är forskare i systematisk botanik. Till sin hjälp har de haft åtta medförfattare varav alla utom två har en direkt anknytning till Lunds universitet.

BOKEN SKA GE EN BRED ÖVERSIKT av växtvärlden och dagens syn på växternas inbördes släktskap. Hade inte Carl von Linné rätt?

– Linné hade mycket rätt. Och nya kunskaper bygger på gamla. Men med den moderna tekniken ser man nya och andra samband och man kan göra helt andra presentationer av växtvärlden. Det finns över trehundratusen beskrivna arter av blomväxter och för att greppa dessa behöver man ha ett praktiskt system.

Ett kapitel handlar om evolutionen och ett annat om blågröna bakterier och alger. Man kan läsa om jordbruket i Sverige och om slemsvampar. Författarna vill ge en bakgrund till de evolutionära processer som ligger bakom mångfalden och ämnen som pollinations- och

Havsgrönalger.

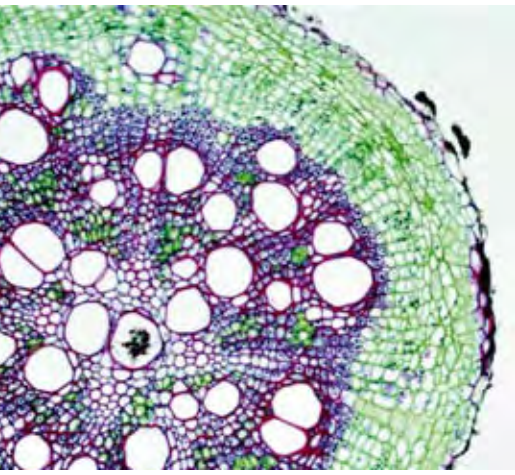

Rot av böna *Phaseolus vulgaris* (Fabaceae).

Alocasia macrorrhizos (Araceae) , som har blad med störst hel bladskiva i växtvärlden.

”Vi behöver ord för att kunna kommunicera på svenska utanför forskarsamhället och orden får man i den här boken.”

reproduktionsbiologi och växtgeografi presenteras utförligt.

Marie Widén menar att vi vet mer och mer om naturen, men att vi ändå vet väldigt lite.

– Biologer är ett segt släkte och de är flitiga som myror, säger hon och pekar på vikten av helheten. Allt hör samman.

INLEDNINGSVIS FINNS ETT kapitel om botanikämnets utveckling samt metoder för klassificering och namngivning av växter. Här kan man läsa om Linné och följa utvecklingen fram till den nya molekylärbiologin som innebär att många invanda begrepp och uppfattningar om gruppers släktskap måste ändras.

– De odlade växterna är grunden för vår civilisation och därför får kulturväxterna ett eget kapitel, säger Marie Widén.

Det finns liknande amerikanska botanikböcker, men Marie Widén menar att vi har en annan tradition här och det är viktigt att få lära grunderna på svenska.

– Vi behöver ord för att kunna kommunicera på svenska utanför forskarsamhället och orden får man i den här boken, säger hon.

MEN FRÄMST ÄR det illustrationerna som slår en när man lite hastigt bläddrar igenom sidorna. Många av teckningarna är små konstverk och alla är nyritade av Marie Widén som även tagit de flesta fotografierna själv.

– De flesta botanister är bra på att teckna – det är ett visionärt yrke, och botanister är också rätt fattiga. Skulle vi anlita professionella illustratörer och fotografer hade det blivit väldigt dyrt.

Det har tagit tre år av hårt fritidsarbete att producera den nya läroboken som i första hand är tänkt att användas i universitetens grundkurser i botanik. Men Marie Widén ser många andra användargrupper också.

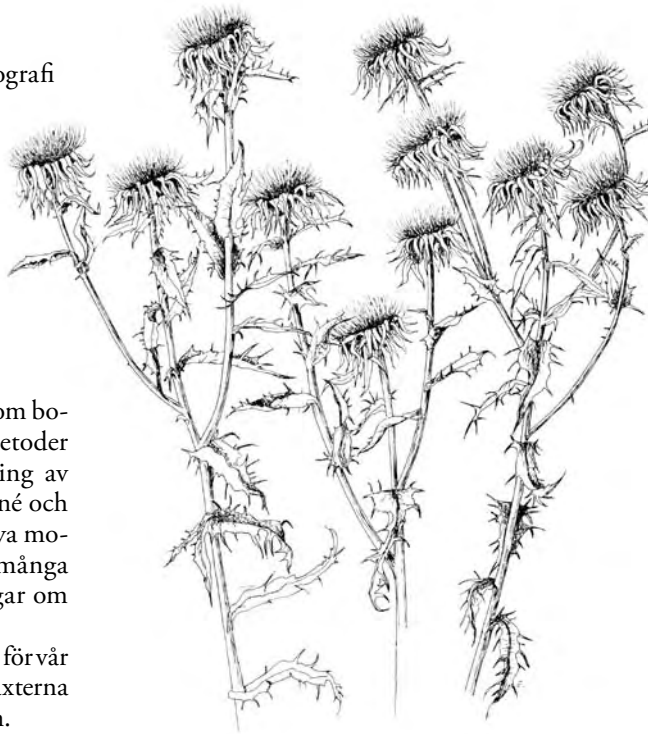

Vinterståndare spåtistel *Carlina vulgaris* (Asteraceae).

– Alla lärare som undervisar i biologi även på gymnasiet. Som lärobok på folkhögskolor och jordbruksskolor. Som en bok att ha studiecirklar kring och biblioteken borde ha den.

Även andra biologer, tror Marie Widén, skulle ha stor nytta av den.

– Här finns grunden – och ja, allt hör ju ihop, säger hon igen.

TEXT: MARIA LINDH

FOTO & ILL VÄXTER: MARIE WIDÉN

FOTNOT: Boken som ges ut av Studentlitteratur har en webbplats med ett bildgalleri www.studentlitteratur.se/botanik

LUM

Lunds universitets magasin

Lunds universitets magasin LUM utkom första gången 1968. Det når i dag samtliga anställda och nästan lika många utanför universitetet. LUM har en upplaga på 14.000 exemplar och utkommer med 10 nummer per år.

REDAKTION:

Maria Lindh,
redaktör
046-222 95 24,
Maria.Lindh@info.lu.se

Ingela Björck,
forskningsjournalist
046-222 76 46,
Ingela.Bjorck@info.lu.se

Lena Björk Blixt
journalist naturvetenskap
046-222 71 86,
Lena.Bjork_Blixt@kanslin.lu.se

Britta Collberg,
journalist
046-222 31 58,
Britta.Collberg@info.lu.se

Petra Francke,
journalist och layout
046-222 03 16,
Petra.Francke@info.lu.se

Mats Nygren,
journalist teknik
046-222 70 86,
Mats.Nygren@kansli.lth.se

Ulrika Oredsson,
journalist
046-222 70 28,
Ulrika.Oredsson@info.lu.se

Anette Orheim,
ansvarig utgivare
046-222 70 08,
Anette.Orheim@info.lu.se

UR INNEHÅLLET

6 LU blev proppvinnare

LU fick mest i nya forskningspropositionen. Åtminstone i pengar räknat när det gäller basanslaget. Regeringen satsar också på strategiska områden vilket tvingar lärorsätena att tänka igenom sina strategier, sa Peter Honeth som presenterade proppen i Lund.

10 En gräddfil till UD

Att ha en personlig mentor i den svenska diplomatkåren är inte alla förunnat. Men det är verklighet för det 20-tal lundastudenter som gått igenom mentorsprogrammet inom Diplomatiska klubben som Allan Larsson, universitetsstyrelsens ordförande, grundat.

14 En dansande fågelforskare

Möt Susanne Åkesson, professor i zooekologi, som på sistone fått både Linnébidrag och världsledarstatus i RQ08-utvärderingen. Hon studerar hur djur – särskilt fåglar – hittar med hjälp av sina inre kompasser. Och så är hon vetenskaplig rådgivare åt en koreograf!

18 Israel-Palestina-frågan utreds

LU är platsen från vilken ambassadör Mathias Mossberg på uppdrag av UD ska utreda ett fredsprojekt för Israel och Palestina. Under två år ska han ha sin hemvist på Centrum för Mellanöstern-studier där man tänker friare än på ett departement, tycker han.

20 LUM fyller 40 år

Nu är det 40 år sedan den första LUM såg dagens ljus. Men hur blev LUM LUM och vilken roll spelar tidningen egentligen? Och hur tänker man sig LUMs framtida roll? Kommer bladet att klara konkurrensen från det explosiva nätinformationsbruset och i så fall hur?

40 Klimatsmart samling i Lund

Under en vecka var världens ledande klimatforskare samlade i Lund. Vatten- och matförsörjningen tillsammans med ren energi och miljöfarliga ämnen är högprioriterade områden för vår planets överlevnad, enades man om.

ADRESS:
LUM, Informationsenheten,
Lunds universitet,
Box 117, 221 00 Lund
Fax: 046-222 47 11,
Internpost: Hs 31
E-post: LUM@info.lu.se
LUM på nätet:
www.lu.se/lum

ANNONSER:
tomat annonsbyrå,
www.tomat.se
tel 046-13 74 00/02,
fax 046-5400150
e-post PC: info@tomat.se
e-post Mac:
material@tomat.se

PRENUMERATIONER, NOTISER:
Anställda vid LU
får LUM gratis.
Enskilda abonnenter – 190 kr/10 nr. För prenumeration kontakta Eva Andersson: 046-222 70 10, Eva.Andersson@info.lu.se

ADRESSÄNDRING:
Anställda anmäler ändringar till katalogansvariga vid institutionen (motsv). Övriga skickar ändringsuppgifter till LUM, gamla adressrutan bifogas.

TRYCK: Lenanders Grafiska i Kalmar

NÄSTA LUM: Manusstopp 28 november. Utkommer 12 december.

ISSN: 1653-2295

OMSLAG: LUM fyller 40 år!

Forsknings- och innovationspropositionen 2009–2012:

LUs basanslag ökar mest bland landets lärosäten

FORSKNINGSSATSNINGAR. Stora får mycket och små får mindre. Så kan man sammanfatta den nya forskningspropositionen som ska gälla från 2009 till 2012. Eftersom Lunds universitet tillhör de stora är det en av vinnarna – och den främsta om man ska räkna i rena pengar.

Forskningsminister Lars Leijonborg presenterar regeringens forsknings- och innovationsproposition i Stockholm. FOTO: MIKAEL LUNDGREN

Sammanlagt innebär den nya propositionen en nivåhöjning av anslagen med fem miljarder jämfört med tidigare års proposition – från 25 till 30 miljarder.

–Sverige är en stark forskningsnation men det finns tecken på att vi tappar i konkurrenskraft – bland annat på grund av snedbalansen i finansieringen, sa förre universitetsdirektören vid LU och nuvarande statssekreterare vid Utbildningsdepartementet, Peter Honeth, när han presenterade propositionen i Lund.

Han menade att svenska universitet har låg egen styrkraft på forskningen eftersom de är för beroende av externa forskningsanslag.

– Den grundläggande fristående forskningen spelar stor roll, sa han.

Därför satsas nu drygt en och en halv miljard extra på direkta basanslag till forskningen. Denna extra satsning plus tio procent av nuvarande basanslag (fakultetsmedel) läggs i en särskild pott som sammanlagt blir två och en halv miljard. Dessa pengar ska sökas i konkurrens mellan lärosätena och delas ut efter en kvalitetsprövning. Denna prövning gynnar de universitet med stora externa anslag och med forskare som publicerat sig och citerats mycket under de senaste åren. För att inte humaniora, teologi och samhällsvetenskap ska missgynnas kommer kvalitetsindikatorerna inom de ämnesområdena att räknas gånger två. Det innebär att en publicering i en vetenskaplig artikel inom hum/teol/sam ska värderas lika högt som två publiceringar inom medicin och teknik. För naturvetenskap gäller en och en halv gång.

LUNDS BASANSLAG ÖKAR MEST i pengar jämfört med andra lärosäten – med 251 miljoner kronor. Men i procent räknat får Karolinska Institutet den största ökningen, med närmare 22 procent, medan Lund hamnar på 18 procent (jämför med Göteborg som får 143 miljoner, en ökning med 12 procent).

Regeringen satsar också nästan två miljarder på strategiska forskningsområden som medicin, teknik och klimatrelaterad forskning.

I Lund var det statssekreterare Peter Honeth som berättade om regeringens satsningar de kommande åren. FOTO: NINA ROSENKVIST

– Det är en signal till ledningarna vid lärosätena att tänka igenom sina strategier – både på kort och även på längre sikt, sa Peter Honeth.

Dessutom satsas sammanlagt 70 miljoner kronor på områden som ryms inom den samhällsvetenskapliga och huma-

nistiska forskningen. Bland annat kommer forskningspengar att satsas på studier kring Ryssland och Mellanöstern.

– Här ligger ju Lunds nya centrum för Mellanösternforskning bra till, kommenterade Peter Honeth.

Beträffande det nationella projektet Max IV, som förväntningarna var stora på i Lund. återstår finansieringen (se separat artikel).

PROPOSITIONEN, som denna gång heter Forsknings- och innovationspropositionen, ger vidare 150 miljoner kronor till kommersialisering av forskningsresultat. Sju lärosäten, däribland Lund, får dela på sammanlagt 75 miljoner kronor som ska gå till att etablera innovationskontor vid lärosätena. I förra forskningsproppen avsattes 60 miljoner kronor till lärosätenas holdingbolag som på grund av EU-regler inte kunnat betalas ut. Nu har man kommit runt de reglerna och kan betala ut pengarna.

Av intresse är också lärarundantaget – dvs. lärares och forskares rätt att ta patent på sina egna innovationer. Det beslöt regeringen att behålla men med en anmälningsplikt. Lärare och forskare blir skyldiga att informera arbetsgivaren om patenterbara upptäckter.

FORSKNINGSRÅDEN FÅR MER pengar men med vissa reservationer. Peter Honeth hänvisade till den utredning som Madelene Sandström gjort om forskningsfinansiering. Hon föreslår att alla forskningsråden ska slås samman till en myndighet – på grund av att samarbetet mellan dem idag är för dåligt. Den analysen håller Utbildningsdepartementet med om, men låter ändå råden leva kvar. De får ökade anslag men också högre krav på samverkan.

Slutligen berättade Peter Honeth om en satsning på forskningsfusk, en expertgrupp för oredlighet i forskning inrätttas och kopplas till Centrala etikprövningsnämnden.

MARIA LINDH

Regeringen vill bygga Max IV – men anslår inga pengar

FORSKNINGSSATSNINGAR. Det är angeläget att Max IV byggs. Det slår regeringen fast i forskningspropositionen. Men några örnmärkta pengar blir det inte. Istället ska regeringen utse en förhandlare som hjälp på vägen. Nils Mårtensson, föreståndare för Max-lab, tycker det är glädjande att regeringen fastslår värdet av att Max IV byggs. Dekanus Torbjörn von Schantz hade gärna sett att finansieringen hade klargjorts tydligare.

I den nyligen presenterade forskningspropositionen är lovorden många om Max-lab, det nationella laboratoriet för synkrotronljusforskning med bas vid Lunds universitet. Regeringen konstaterar att Max-lab bland annat har bidragit till de svenska framgångarna inom avancerad materialforskning och till att svenska läkemedelsföretag behållit mycket av sin strukturforskning i Sverige.

Regeringen bedömer det som viktigt att den nya synkrotronljusanläggningen Max IV kommer till stånd, dels för att stärka spetsforskningen, dels för att stärka samverkan med näringslivet. Den nya anläggningen kommer att ge industrin möjlighet att utveckla nya material som kan möta framtidens krav på miljöanpassning och energieffektivitet, framgår det av forskningspropositionen.

Men det har inte avsatts några särskilda pengar till Max IV i propositionen. En stor del av finansieringen av en ny anläggning bör komma från industri och näringsliv, menar regeringen. Detta eftersom anläggningen är av stor vikt för dessa parter. Förslag finns att anläggningen ska drivas i form av ett bolag där svenska universitet och andra intressenter bör ingå som ägare. I forskningspropositionen lovar regeringen att utse en förhandlare som ska ta fram underlag för ett beslut om Max IV.

Nils Mårtensson, föreståndare för Max-lab är nöjd över att regeringen ska utse en förhandlare.

– Detta har vi efterlyst. Det är nästa viktiga steg som måste tas, säger han.

Ledningen för Naturvetenskapliga fakulteten tog tidigare i höst ett beslut om att avsätta två miljoner kronor för strategiskt arbete inför en eventuell etablering av såväl Max IV som ESS. Ledningen menar att universitetet redan nu måste förbereda sig inför dessa stora satsningar.

– Jag är besviken över att Max IV:s finansiering inte klargjordes i forskningspropositionen, men nu blickar vi framåt, säger dekanus Torbjörn von Schantz.

I ETT FÖRSTA SKEDE handlar strategiarbetet om att dels överblicka vilka forskare som idag utnyttjar denna typ av anläggningar, dels undersöka vilka andra forskningsområden som kan ha nytta av anläggningarna. Seminarier och workshops kommer att ordnas. Syftet är att öka intresset för anläggningarna inom en bredare forskarkrets.

Max IV och ESS har nämligen en stor potential att vara till nytta för forskare inte bara inom fysik och kemi. Miljövetenskap, geologi, medicin och materialvetenskap är aktuella forskningsområden som anläggningarna också kan utnyttjas till. Även viss rekrytering av ny personal ligger inom ramen för de två miljoner kronorna. I ett första skede handlar det om gästforskare, men på längre sikt är tanken att ytterligare personal ska anställas.

LENA BJÖRK BLIXT

Björn Wittenmark om RQ08:

”Värdefull utvärdering – men inte hela sanningen”

FORSKNINGSUTVÄRDERING. – RQ08 har satt igång en positiv process ute bland institutionerna. Man ser på sig själv med lite andra ögon och det tycker de flesta är bra, säger Björn Wittenmark, vicerektor med ansvar för forskningsfrågor.

Han har tillsammans med Göran Bexell och Bengt Söderström varit ute och träffat dekaner och prefekter för att prata om slutsatserna i RQ08-rapporten. Många är nöjda och glada, medan andra känner sig felvärderade eller inte utvärderade alls.

– Rapporten är inte hela sanningen – utan ska användas som avstamp för fortsatt arbete med att förbättra kvalitén i forskningen. Det finns ju självvärderingar och så väntar vi på bibliometrin från universitetet i Leiden, säger Björn Wittenmark.

Bedömarna i RQ08 har också använt sig mycket av publiceringar och citeringar – så borde inte resultatet av bibiometrin bli ganska likt det i RQ08?

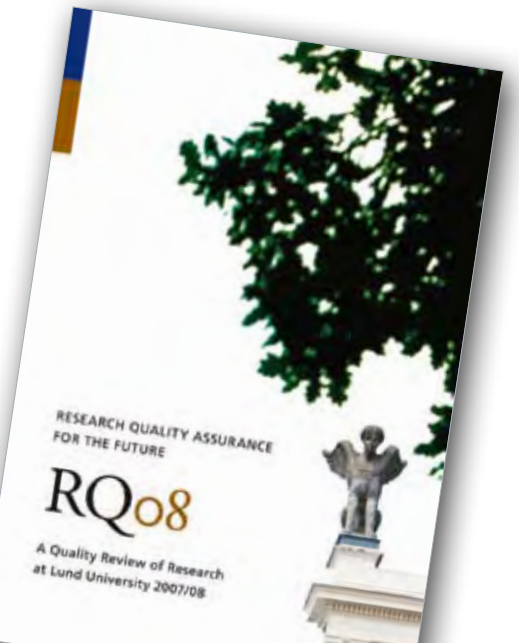

RQ08 är ett avstamp för fortsatt arbete med att förbättra kvalitén i forskningen, menar Björn Wittenmark. FOTO: KENNET RUONA

– Panelerna i RQ08 har bara delvis och på eget bevåg titta på citeringar, men bibliometriundersökningen från Leiden är mer heltäckande, säger Björn Wittenmark.

Men den är baserad på de publikationer som forskarna har lagt in i universitetets övergripande publikationsdatabas, LUP. Biblioteksdirektionen har arbetat med att lägga in en del av det som inte lagts in av forskarna själva och även med att föra över de publikationer som finns i Medicinska fakultetens egen forskningsdatabas.

– En del kan ha missats, säger Björn Wittenmark, men menar att bibliometrin inte heller är hela sanningen. För områden inom teologi, humaniora, samhällsvetenskap och i viss mån teknik är inte bibliometrier ett så bra mätinstrument.

Det finns lärdomar att ta med sig från RQ08 till nästa utvärderingsomgång, menar Björn Wittenmark. Tiden har t.ex. denna gång varit för knapp. Det var angeläget att få fram RQ08-rapporten inför 2009 års budget och trots att man hört sig för med andra universitet som gått igenom samma process, blev det för stressigt.

– Men i flera fall där utvärderingen brustit beror det på att det inte funnits tillgängligt underlag – och i rätt stor mån är det upp till forskarna själva att se till att det finns.

OM FEM, SEX ÅR är det dags igen. RQ08 har kostat cirka sju miljoner och lägger man till antalet arbetstimmar ute bland institutionerna så tror Björn Witttenmark att det handlar om minst lika mycket till.

– Och det måste det vara värt. Vi har fakultetsmedel på en och en halv miljard att fördela och det är viktigt att de pengarna kommer rätt. Det blir allt viktigare med uttalade strategier och det visar inte minst den nyss lagda forskningspropositionen, säger han.

RQ08 BLEV BJÖRN WITTENMARKS sista stora projekt som vicerektor. Vid årsskiftet går han i pension vilket innebär att han återvänder till sin institution – reglerteknik – som emeritus. Under sina sex år som vicerektor har han behållit 25 procents tjänst på institutionen och har därför en del kvar att syssla med där. Tiden som vicerektor har varit spännande och framför allt har det varit roligt att få lära känna hela universitet, tycker han.

– Jag har också haft god nytta av mina kunskaper i reglerteknik även när det gäller administrativa system, ler han.

MARIA LINDH

FOTNOT. För mer om RQ08, se även insändaren på sidan 32.

Lunds universitet får nu möjlighet att mäta sig med de stora elefanterna inom nätbaserad utbildning. FOTO: MIKAEL RISEDAL

LU jämförs med de stora nätelefanterna

NÄTUTBILDNINGSUTVÄRDERING.
Lunds universitet var tidigt ute med nätbaserade internationella masterutbildningar. Nu har två kurser valts ut att ingå i en ny europeisk kvalitetsgranskning. De bedöms tillsammans med kurser hos nätutbildningsgiganterna Open University i Nederländerna och Storbritannien.

Det är Högskoleverket som valt LU att företräda Sverige i denna ”benchmarking” som kommer att pågå under senhösten och början av nästa år. De två kurserna som valts ut har några år på nacken och har examinerat cirka 1.400 masterstudenter från hela världen. Det är dels kursen LUMA-GIS, som handlar om geografiska informationssystem, dels Internationella miljöinstitutets masterutbildning.

– Det är en mängd olika kriterier som bedöms, berättar Ebba Ossiannilsson, projektledare vid Lunds universitets pedagogiska utvecklingscenter CED.

Tillgänglighet, flexibilitet och interaktivitet är nyckelord. Med åren har man insett att infrastrukturen – administration och organisation – är mycket viktig. De utvalda kurserna granskas på detaljnivå, vad gäller utformning av kursplaner och kursinnehåll, teknisk design och pedagogiskt gränssnitt, hur mycket stöd lärarna respektive studenterna får.

– Studenterna måste garanteras support från antagningsögonblicket och fram till examinationen, säger Ebba Ossiannilsson.

Poängen är att sätta in kurserna i sitt sammanhang och man kontrollerar också hur varje kurs är länkad till övriga organisationen, till universitetets övergripande planer och policies liksom till utvecklingen inom ämnena, och till forskning och innovationer.

– Lunds universitet får här möjlighet att mäta sig med de stora elefanterna inom nätutbildning och bli varse styrkor och svagheter och vad vi behöver utveckla mer. Det gäller att få upp ögonen för svaga punkter inom nätutbildningen – en sådan är förstås hur examinationerna går till och hur man undviker fusk. Vi får möjlighet att lära oss hur vi ska bli bättre och hur vi får hela kedjan att fungera.

För det behövs ny kunskap om man ska bli riktigt bra som nätutbildare – det är något helt annat än när studenter läser på traditionellt vis. Samtidigt som de två nätmasterkurserna från Lund får en chans att se hur de ligger till internationellt får Högskoleverket riktlinjer för vad man ska titta på i sin generella kvalitetsgranskning av svenska lärosäten.

BRITTA COLLBERG

FOTNOT: Granskningsprojektet heter E-xcellence+ och drivs av den europeiska universitetsorganisationen för distansutbildning EADTU. Projektet är kopplat till EUs organ för kvalitetssäkring av högre utbildning, ENQA.

Institutioner fick oväntat besök av Högskoleverket

ÖVERRASKNINGSUTVÄRDERING.
I mitten av september fick Centrum för teologi och religionsvetenskap och Institutionen för teoretisk fysik oväntat besök. Det var Högskoleverket som gjorde så kallade tillsynsbesök.

Tillsynsbesöken görs för att kontrollera hur institutionerna följer lagar, handläggningstider, om de upprättar individuella studieplaner för forskarutbildningen, följer offentlighetsprincipen och mycket annat.

– De var artiga och trevliga och besöket var helt odramatiskt, kommenterar Jan Hermansson, prefekt på CTR, Högskoleverkets besök.

Högskoleverket gör tillsynsbesök vid tre lärosäten om året. Förutom Lunds universitet så har Dramatiska institutet och Danshögskolan fått påhälsning i år.

– Vi gör slumpmässiga stickprov vid två institutioner vid varje lärosäte, berättar Eva Westberg som är chefsjurist vid Högskoleverket. Det är en del av vår löpande verksamhet som ger oss en viktig inblick i hur det ser ut ute på lärosätena.

Rapporten från Lunds universitet kommer på grund av hög arbetsbelastning inte att vara klar förrän till nästa sommar. Då skickas den till lärosätet och läggs ut på verkets hemsida.

ULRIKA OREDSSON

Studenter helnöjda med diplomater som mentorer

ARBETSLIVSKONTAKTER. – De gamla stötarna pratar till oss som till sina framtida kolleger. Helt plötsligt sträcker man på sig, säger Linde Lindkvist, student och medlem i Utrikespolitiska föreningen.

Han är helnöjd med ett projekt som gett honom en personlig mentor i den svenska diplomatkåren.

Mentorsprojektet har rönt så stor uppskattning att rektor Göran Bexell tagit initiativ till liknande inom andra ämnesområden, t.ex. medicin och ekonomi.

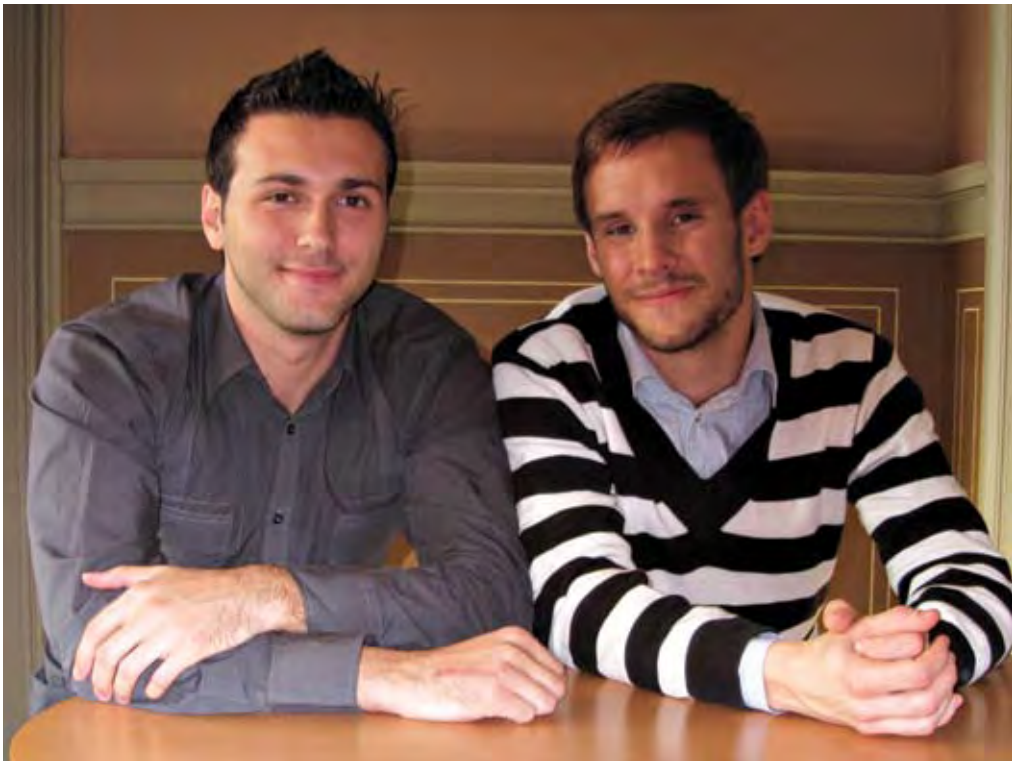

Umgänget med gamla diplomater och med likasinnade i UPF är något av det bästa som har hänt under deras Lundatid, tycker studenterna Sadat Preteni och Linde Lindkvist.

På initiativ från Allan Larsson, ordförande i Lunds universitets styrelse, bildades för ett par år sedan Diplomatiska klubben. Det är en alumniförening med ett 80-tal f.d. Lundastudenter som gjort karriär utomlands som diplomater, forskare eller i internationella organisationer. Utrikespolitiska föreningen (UPF) bjöds in till ett möte och dåvarande UPF-ordföranden Karin Ahonen-Ström och Allan Larsson kläckte tillsammans idén till mentorsprogrammet. De fick Sparbanksstiftelsen Skåne att backa upp programmet finansiellt och kunde köra igång tämligen omgående.

I dag har ett 20-tal studenter gått igenom programmet. De har under en termin haft regelbunden kontakt med en mentor, som de träffat personligen vid några tillfällen och ibland kunnat besöka på olika ställen i världen eller på UD.

DIPLOMATJOBB HAR HÖG STATUS och det är hård konkurrens om de få platserna på utrikesdepartementets diplomatutbildning. På ett sätt blir mentorsprogrammet en gräddfil till UD.

– Det är klart att med en diplomat som mentor får man en ingång och ett nätverk som är ovärderligt, säger Sadat Preteni, ekonomi- och statsvetarstudent som fick förre Vietnam- och Kina-ambassadören Börje Ljunggren som mentor. Den 66-årige Ljunggren och den 21-årige Preteni träffades många gånger och har utvecklat en vänskap som fortsätter även sedan projektet är över.

– Men viktigast är inte gräddfilen ändå utan den personliga mognadsprocess som kontakten med mentorerna innebär, menar både Sadat Preteni och Linde Lindkvist. Det har varit fantastiskt givande att ha en erfaren professionell person att prata med om alltifrån internationella frågor till personliga värderingar och prioriteringar i livet.

UTRIKESTJÄNST HAR OCKSÅ avdramatiserats för många studenter – det visar en utvärdering som Linde och Sadat gjort.

Många har en mer nykter syn nu; man inser att den här typen av jobb inte bara är tjusigt och ger hög status – diplomater har högre skilsmässo- och alkoholistfrekvens än de flesta statstjänstemän, säger Linde Lindkvist.

SJÄLV HAR HAN HAFT en yngre mentor, Jenny Lennung som var förstasekreterare vid ambassaden i Warszawa när Linde lärde känna henne. Andra adepter har haft mentorer inom biståndsorganisationer som t.ex. Röda korset.

Utöver mentorsprogrammet arrangerar Diplomatiska klubben och UPF mycket populära ”utrikesfikor”. Då träffas studenterna och tre äldre före detta ambassadörer bosatta i Lund och umgås

under opretentiösa former.

– Det verkar som om de äldre tycker det är lika roligt att träffa oss studenter och dela med sig av sina erfarenheter, säger Linde Lindkvist.

Mentorsprojektet har fått honom att se sin studietid i ett nytt ljus, summerar han, när han nu 23 år gammal snart är klar med sin utbildning i mänskliga rättigheter.

– Det här umgänget med gamla diplomater och med likasinnade i UPF känns som det absolut viktigaste och bästa som hänt under min tid i Lund. Och flera av de äldre mentorerna säger ungefär samma sak, när de förklarar vad Lund betytt för dem. Det bästa med studietiden handlade inte om studierna utan om att vara öppen, leva och "fraternisera" som Bruno Beijer, ambassadör i Abu Dabhi, sa till sin adept Stefan Söderberg vid ett tillfälle, berättar Linde Lindkvist.

NÄSTA ÅR UTÖKAS mentorsprogrammet till två terminer på både mentorers och adepters begäran. De som vill komma ifråga ansöker och skriver ett personligt brev med bifogat CV till UPF där Sadat Preteni håller i handläggningen.

– Sedan är det Allan Larsson som matchar ihop sökande med mentorer. Det är lite kul att han tar sig tid till detta. Men han är en eldsjäl och det behövs för att sådana här verksamheter ska bli av.

FRÅN 1 JANUARI är det dock statsvetarprofessorn Christer Jönsson som axlar ordförandeskapet i Diplomatiska klubben. Christer Jönsson har också utsetts till ordförande för FNs akademiska råd, en internationell sammanslutning med ca 1000 medlemmar, både praktiker inom FN-systemet och akademiker med intresse för internationell organisation. Christer Jönsson arbetar det kommande året parallellt med Thomas Weiss, City University of New York, som han sedan efterträder om ett år.

TEXT & FOTO: BRITTA COLLBERG

Den främsta anledningen till ökningen beror på att allt fler utländska studenter söker sig till Lunds universitet. Bilden är från Arrival Day, när de utländska studenterna anländer.
FOTO: MIKAEL RISEDAL

Allt fler vill läsa i Lund

SÖKTRYCK. Lunds universitet fortsätter att öka i popularitet. Antalet sökande till vårterminen jämfört med i fjol ökar med över 4.000 individer till sammanlagt 27.399 sökande. Det ger en uppgång med 18 procent. Ökningen är markant större än för landet i sin helhet där siffran stannar på 3 procent.

– Det är uppmuntrande att se att våra utbildningar är populära och att söktrycket hit ökar markant. Universitetet jobbar hårt med utbildningsfrågor och det verkar som att olika insatser nu bär frukt, säger vicerektor Eva Åkesson som har särskilt ansvar för frågor som rör utbildning.

– I och med Bolognaprocessen och högskolereformen har arbetet med kvalitetssäkring och utveckling av utbildningen intensifierats. Då är det särskilt stimulerande att se effekter i söktryck

Den främsta anledningen till ökningen beror på att allt fler utländska studenter söker sig hit, men utbildningsprogrammen vid Lund universitet är populära bland sökande av alla kategorier. Antalet förstahandssökande visar en uppgång med 9 procent. Totalt sökte 12.892 individer till programutbildningar av vilka 3.905 var förstahandssökande. Det totala antalet sökande till programmen ökar med 3 procent.

Läkarprogrammet fortsätter att vara det populäraste programmet med 2.449 sökande. Juristprogrammet fortsätter att öka starkt och har nu nästan lika många sökande, 2.210. Bland förstahandssökande är juristprogrammet det överlägset mest populära programmet med 976 förstahandsval. Ekonomprogrammet delar andraplatsen med läkarprogrammet. I övrigt behåller vårdprogrammen tillsammans med psykologprogrammet sin popularitet. Däremot visar socionomprogrammen viss mindre nedgång.

DE MEST POPULÄRA kurserna finns inom så skilda områden som psykologi, företagsekonomi, fysik, historia, kriminologi och spanska. Det är dock fortfarande för tidigt att mer exakt säga hur många studenter som i slutändan verkligen påbörjar sina studier på de olika utbildningarna vid universitetet. Sökanden kan i samma anmälan söka till 20 olika utbildningsalternativ i rangordning. De sökande har fortfarande möjlighet att välja bland många sökalternativ och dessutom fortsätter så kallade sena anmälningar strömma in långt efter anmälningstidens utgång.

Det finns studieplatser kvar på många olika utbildningar och det går fortfarande bra att lämna in en ansökan.

Teknikvänliga sjukgymnastlärare fick pedagogiska priser

UTBILDNING. Sjukgymnastlärarna Christina Gummesson och Eva Nordmark har fått universitetets pedagogiska pris för sin undervisning. De är glada men blygsamma:

– Det handlar kanske om att vi är orädda när det gäller att testa nya metoder, säger Christina Gummesson. Dessutom är det mycket lättare att vara kreativ om man är två.

Christina Gummesson och Eva Nordmark är ett pedagogiskt radarpar vid sjukgymnastutbildningen, och har nu belönats för sina insatser.

Det var kanske symptomatiskt att intervjun med pristagarna gjordes delvis via Skype, eftersom Christina Gummesson inte kunde vara på plats fysiskt. De fick nämligen priset bland annat för sin kreativitet när det gäller nätundervisning.

”Deras arbete med web-kameran, podcast, screen cast och Marratech, har fört dem ut i det internationella utbildningssamarbetet”, står det i motiveringen.

– Fast tekniken är bara ett verktyg och det kanske inte passar alla att använda sig av den i undervisningen, säger Eva Nordmark. Men å andra sidan har ju universitetet en massa tekniska hjälpmedel som vem som helst kan använda gratis, så varför inte prova!

Hon är noga med att poängtera att varken hon eller Christina Gummesson är några teknikfreaks utan drivs av att de har samma syn på pedagogik.

– Det är en rad faktorer som samverkar för att lärandet ska bli så effektivt som möjligt och dessutom gäller det att anpassa undervisningen till det individuella lärandet i den mån det går. Studenterna ska kunna lära när det passar dem. Här är tekniken ett bra hjälpmedel.

Ett sätt att få kursdeltagare att kritiskt läsa litteratur är att de får diskutera böcker och vetenskapliga artiklar direkt med författarna.

– Författarna blir ofta smickrade över att man vill diskutera med dem och vi har ännu inte träffat på någon som inte ställt sig positiv till ett videomöte med sina läsare, säger Christina Gummesson, som menar att mycket diskussioner, både med författarna och med kurskamraterna, hjälper studenterna att ta till sig ämnet.

Själva kallar de sig för facilatorer – underlättare – istället för lärare:

– Tanken är att studenterna själva ska medverka aktivt till att forma kursen och bidra med sina erfarenheter. Vår uppgift är snarare att ställa frågor för att få studenterna att reflektera, säger Eva Nordmark.

För närvarande arbetar båda två inom MedCul som är Medicinska fakultetens Centrum för undervisning och lärande. De känner båda starkt för internationalisering av utbildning och tillsammans har de utvecklat en masterkurs, Movement science, som vänder sig till sjukgymnaster över hela världen.

– Alla har inte möjlighet att åka utomlands och studera, särskilt inte när man som många av våra studenter är lite äldre och har ett arbete att sköta vid sidan om studierna, säger Eva Nordmark. Men genom nätbaserad undervisning går det alldeles utmärkt att vara internationell på hemmaplan och lära av sina kurskamrater som i den kurs som nu kör igång kommer från Kenya, Danmark, Tyskland och Jordanien.

ULRIKA OREDSSON

Nya professorer och studenternas prisade pedagog

Universitetets pedagogiska priser delades ut i samband med professorsinstallationen den 17 oktober. Då delades även studenternas pedagogiska pris ut till professor Einar Everitt vid Institutionen för cell- och organismbiologi. Enligt motiveringen lämnar han den standardiserade föreläsningsmodellen och tänker till hur han på bästa sätt ska lära ut ett komplext kursmaterial. Han tvingar alla att vara aktiva, fångar upp frågor, löser upp knutar och får på så sätt med sig alla studenter.

Följande professorer installerades: Stephan Borgehammar, praktisk teologi, Martin Garwicz, integrativ neurofysiologi, Inger Kristensson-Hallström, pediatrisk omvårdnad, Kristian Riesbeck, klinisk bakteriologi, Toni Rønnow-Rasmussen, praktisk filosofi, Anders Sigrell, retorik, Jens Bartelson, statsvetenskap, Anna Meeuwisse, socialt arbete, Tönu Pullerits, kemisk fysik, Erik Svensson, zoologisk ekologi, Torleif Dahlin, teknisk geologi, Marianne Jahre, teknisk logistik, Andreas Jakobsson, matematisk statistik, Peter Nilsson, elektronikkonstruktion och Birgitta Vallgårda, scenframställning.

Vet hut-seminarium:

Vi har gått under förr – men glömt det

HÅLLBARHET. – Vi, åtminstone vi i västvärlden, finner det lättare att tala om katastrofer än om "anastrofer" – katastrofernas motsats, när något bra plötsligt inträffar. Ett skäl är att vi har ett episkt sätt att se på livet.

Det sa miljöhistorikern Sverker Sörlin, gästprofessor vid KTH, vid ett lundaseminarium inom "Vet hut"-serien där hållbar utveckling diskuteras ur olika perspektiv.

För oss i den västerländska kulturen har allt en början, en mitt och ett slut. Slutet – antingen det är den individuella döden eller civilisationens undergång – är något som upptar mångas tankar. I asiatiska kulturer däremot finns ett mer cykliskt tänkande, menade Sverker Sörlin.

"Har vi gått under förr?" var titeln för lundaseminariet. Och det har vi, menade både Sverker Sörlin och historikern Kristian Gerner; åtminstone i betydelsen att stora miljökatastrofer utplånat liv och lett till omfattande förändringar. Sovjetunionens fall berodde bland annat på de enorma miljöskadorna, som efter Gorbatjovs glasnost kom att dras fram i ljuset och leda till politisk turbulens.

MEN VÅRT MINNE för katastrofer är samtidigt ganska kort, menade Sverker Sörlin. Vem utom de drabbade minns idag översvämningarna i Bangladesh på 1980-talet med 150.000 döda, och jordbävningen i Kina på 1970-talet med minst 300.000 döda?

Klimatförändringarna har dock en annan karaktär, eftersom de påverkar inte bara ett land eller en region utan hela världen. De är genuint globala problem, till skillnad från de "allestädes närvarande problemen", enligt Sverker Sörlins distinktion.

"Allestädes närvarande problem" kan gälla t.ex. förorenat vatten och besvär med avfall, problem som finns på alla håll men som kan lösas i de länder som är rika nog att satsa på miljön. Rikedom löser däremot inte lika enkelt de genuint globala problemen, för där behöver pengarna satsas inte lokalt utan globalt, kanske i en annan del av världen.

Klimatförändringarna är ett sådant genuint globalt problem, det värsta hittills.

– Många har lätt att känna sig hopplösa och uppgivna inför klimathotet, sa seminarieseriens koordinator Sabina Andrén, och sökte efter mer positiva tankesätt.

KRISTIAN GERNER HÄNVISADE för sin del till den franske författaren Albert Camus.

– Både i "Pesten" och i en bok om Sisyfosmyten talar Camus om människans behov av att skapa mening i sin tillvaro. Vi mår bättre av att agera än att bara låta förändringarna rulla över oss. Även om vi bara kan knuffa några små sandkorn uppför Sisyfos berg, så är det bättre än inget, sa Kristian Gerner. Och Sverker Sörlin höll med:

– Stora förändringar är på väg, och ingen kan garantera att det kommer att gå bra. Men vi måste göra det vi kan där vi står, både för omvärldens och vår egen skull!

INGELA BJÖRCK

Kort om tid att söka stipendier till nytt utbyte med Indien

INTERNATIONELLT UTBYTE. Nu finns chans att ta emot fullfinansierade studenter, lärare och forskare från Indien. Samtidigt erbjuds LUs personal och studenter stipendier till indiska universitet. Men det är hög tid att söka stipendier – ansökningstiden är mycket kort, och går ut om ett par veckor!

EU satsar nio miljoner euro per år under en treårsperiod för att öka samarbetet mellan Indien och EU inom forskning och utbildning. Sammanlagt blir det trehundra stipendier per år för inresande indier, och hundra för utresande européer. Stipendierna är mellan tre månader och tre år långa.

LU är koordinator för programmet, som består av ett konsortium av tolv europeiska och åtta indiska universitet.

– Stipendierna fördelas i konkurrens till de mest kvalificerade sökande. Beträffande Indien väljer indierna själva vart i Europa de helst vill komma, så det gäller att LU gör sig känt i Indien för att vi ska få "vår" andel på 25 stipendier per år, säger Sidsel Hansson.

Hon är t f föreståndare för sydasiennätverket SASNET – en uppgift hon nu lämnar för att ansvara för utbytesprogrammet.

Eftersom ansökningstiden är så kort uppmanar hon LUs institutioner att snabbt anmäla sitt intresse för att ta emot stipendiater. Några institutioner har redan ett samarbete med Indien, och man kan be sina indiska kontakter att ansöka om stipendier till LU, eller själv ansöka om stipendier till ett av programmets indiska partneruniversitet.

Info: www.Erasmuswindow15.org

BRITTA COLLBERG

DANSAR MED FÅG

Hon har studerat vilda stenskvättor i Nordpolens frusna islandskap och myror i öknens hetta. Hon har pratat vetenskapsteater med Ingmar Bergman och är vetenskaplig rådgivare åt Sveriges kanske främsta koreograf.

Susanne Åkesson är inte bara mångsidig, utan också en framgångsrik forskare vid Zooekologiska avdelningen. Men framgången har inte varit gratis.

Susanne Åkesson berättar engagerat om en av sina expeditionsresor till Arktis. Men det är inte den tuffa miljön vid Nordpolen som hon pratar om. Det är inte heller långa arbetsdagar i fält eller risken för isbjörnar som är Susanne Åkessons definition på strapatser. Istället är det pappersexercisen.

– Jag fick lägga flera månader före avfärden på att få tillstånd av amerikanska myndigheter. Och så krånglade ryska tullen så att isbrytaren fick ligga och vänta i hamnen. Maten till våra fåglar var på väg att ta slut, säger hon.

MÅHÄNDA VAR AMERIKANSKA och ryska myndigheter en smula ovana vid en kreativ svensk forskares till synes vansinniga idé – att fånga in vilda stenskvättor i nordöstligaste Ryssland, föra ut dem ur landet via en isbrytare, och sedan föra in dem på amerikanskt område med samma färdmedel. Under hela resan skulle dessutom stenskvättorna regelbundet flygas ut med helikopter från isbrytaren till en ostörd plats på polarisen där forskarna utförde fältexperiment med dem.

Men idén var allt annat än vansinnig, snarare mycket väl planlagd. Målet för Susanne Åkesson och hennes kollegor var att undersöka hur stenskvättorna använder sin inre kompass för att hitta rätt flygriktning. Stenskvättor tillhör de många småfåglar som varje höst gör sin makalösa flygfärd från nordliga breddgrader till övervintringsplatser i Afrika.

DET ÄR SEDAN TIDIGARE KÄNT att flyttfåglar kan orientera med hjälp av inre kompasser som känner av såväl jordklotets magnetfält som solens och stjärnornas position på himlen. Just trakterna kring Nordpolen är intressanta eftersom jordklotets magnetfält där har en väldigt brant vinkel ner mot marken vilket innebär att flyttfåglarnas magnetkompass inte fungerar så bra. Susanne Åkesson förklarar att detta öppnar möjligheter för forskare att undersöka hur de olika typerna av inre kompasser samverkar. ▶

Innan hon slog in på den zoologiska banan sysslade Susanne Åkesson med dans, en erfarenhet som kommer väl till pass nu när hon har blivit vetenskaplig rådgivare i konstnärliga sammanhang. Bilden är ett montage.

Susanne Åkessons forskning handlar om hur djur hittar med hjälp av inre kompasser och kartor. Bilden är ett montage.

Fältarbetet på polarisens vita vidder ter sig på något sätt både nära och avlägset när Susanne Åkesson berättar om Arktisresan i sitt trånga och fullbelamrade arbetsrum på Ekologihuset i Lund. Långa rader av pärmar och böcker breder ut sig på hyllorna. Hon har studerat ökenmyror, havssköldpaddor, vandringsalbatrossar, småfåglar. Allt i syfte att undersöka hur djur hittar med hjälp av inre kompasser och kartor.

FOTON FRÅN HENNES många expeditioner och fältexperiment samsas i arbetsrummet med sexåriga dotterns teckningar. Expeditioner, resor och fältarbeten i all ära, men barn ger ett oerhört starkt perspektiv på livet, konstaterar hon.

– Jag inspireras verkligen av min dotters nyfikenhet, hennes vilja att upptäcka, säger Susanne Åkesson.

Fyra svartvita foton på dansare i svävande rörelser drar åt sig blicken. Susanne Åkesson ler åt de till synes malplacerade fotona. Nyss fyllda 44 år har professor Åkesson gått och blivit vetenskaplig rådgivare till Eva Lundqvist, Sveriges kanske mest kända koreograf. Föreställningen har premiär i mitten av november på Kulturhuset i Stockholm.

– Det är en föreställning där dansarna ska gestalta fåglars flykt i luften och deras flyttmönster, förklarar hon.

”Dessutom är jag riskbenägen. Risker kan man ta om man har flera bollar i luften.”

Det är fascinerande att höra henne berätta om fåglar utifrån två så vitt skilda perspektiv. Det naturvetenskapliga strukturerade sökandet efter fakta; det konstnärliga utforskandet av en känsla i kroppen. Men för Susanne Åkesson själv är det en naturlig sammankoppling som knyter ihop säcken.

I unga år sysslade hon nämligen själv med dans och teater. Under gymnasieåren befann hon sig i valet och kvalet kring framtiden. Hon valde mellan dans, måleri och biologiforskning. Nyfikenheten och längtan ut i naturen fick henne att välja biologistudierna. Efter examen vid Uppsala universitet var det kärleken som lockade henne till

Susanne Åkesson har stora framgångar inom sin forskning. Nyligen fick hennes forskargrupp ett Linnéstöd på 50 miljoner kronor. Och i RQ08-utvärderingen fick hennes forskargrupp mycket gott betyg.

Lunds universitet. Så nu kan hon och maken blicka tillbaka på många år som kollegor vid samma institution.

HON KAN SAMTIDIGT GLÄDJA SIG ÅT sina framgångar inom forskningen. Nyligen fick hon och hennes forskargrupp ett av de åtråvärda Linnéstöden på 50 miljoner kronor. Och i den aktuella utvärderingen av all forskning vid Lunds universitet, RQ08, fick hennes forskargrupp idel lovord av den internationella arbetsgrupp som stod för utvärderingen.

– Men jag har inte fått det gratis, säger hon och berättar om den jobbiga period som hon befann sig i under början av 2000-talet.

Då levde hon under otrygga anställningsförhållanden, präglade av korta perspektiv och oviss framtid. Hon insåg då att det enbart var hårt arbete som gällde. Att publicera fler uppsatser var det enda som räknades för att komma vidare. Ett par år senare fick hon lön för mödan, ett lektorat och en forskarframtid med bättre marginaler.

Hon konstaterar dessutom att framgång bara kan nås om man inser sina egna begränsningar, man kan inte vara expert på alla områden, menar hon. Själv har hon samarbetat med forskare som besitter helt andra kunskaper, människor som exempelvis sysslar med optisk fysik, genetik, neurofysiologi.

– Och så är jag dessutom riskbenägen. Risker kan man ta om man har flera bollar i luften, säger hon.

MEN INGMAR BERGMAN, DÅ? Jo, Susanne Åkesson förklarar att hon för ett antal år sedan blev engagerad i vetenskapsteater. En stor turné genomfördes, bland annat med föreställning på Dramaten. Och där i en hiss råkade hon få tillfälle att prata med Ingemar Bergman. Hon ler åt minnet och konstaterar i nästa andetag att hon alltid har tyckt att det är viktigt att popularisera forskning.

Hon talar inlevelsefullt om näktergalens ljuvliga sång i sommarnattens dimmor, om den blå kärrhökens totala elegans, om tornsvalornas bedrift att år efter år hitta till samma häckningsplats efter den långa vintervistelsen i Centralafrika. Förutom regelbunden medverkan i Naturmorgon i P1 har Susanne Åkesson hunnit skriva texter till ett par populärvetenskapliga böcker. Hon konstaterar att hon nog är lite av en drömmare, hon gillar att fantisera.

– Det känns inte svårt att förundras över och se det vackra i det jag forskar kring, säger hon.

TEXT: LENA BJÖRK BLIXT
FOTO: GUNNAR MENANDER

Kinnarps AB

Är det möjligt för Israel och Palestina att fungera som två stater på samma territorium? Det ska Mathias Mossberg utreda. Bilden visar muren som Israel byggt rakt igenom Abu Dis strax utanför Jerusalem som en del av det kontroversiella säkerhetsstängslet som ska skilja Västbanken från Israel och hindra självmordsbombare. FOTO: MAGNUS JOHANSSON/SCANPIX SWEDEN

RIV MURARNA!

Ambassadör ska utreda om Israel och Palestina kan fungera som två parallella stater inom samma landområde

Nu stärker Lund ytterligare sin ställning som centrum för Mellanöstern-forskning. Under två år kommer ambassadör Mathias Mossberg att ha sin hemvist här för att på uppdrag av Utrikesdepartementet utreda ett fredsprojekt som går ut på att både palestinier och israeler ska få suveränitet över samma landområde.

– Det är bra att projektet har förlagts till ett universitet eftersom här ges utrymme för ett friare tänk än vid UD, säger Mathias Mossberg.

Dagens Israel kan inte delas på ett sätt så att både israeler och palestinier blir nöjda. Israel kan inte acceptera en statsbildning som inte är uttalat judisk. Vad återstår då? Ambassadör Mathias Mossberg, som under hela sitt yrkesverksamma liv har arbetat med Mellanöstern, försöker tillsammans med en grupp israeler och palestinier hitta lösningar utanför de ordinarie ramarna och ska utreda ett tredje alternativ som går ut på att både israeler och palestinier ska få hela det omtvistade landområdet mellan Jordanfloden och Medelhavet.

Han presenterade nyligen sitt projekt inför en grupp forskare och före detta ministrar från Jordanien som besökte Lunds universitet i slutet av september. När han avslutat sin presentation haglade kommentarerna och frågorna:

– Om jag var en palestinsk ledare hade jag omgående intresserat mig för ditt projekt, sa någon.

– Problemet är att Israel inte vill ha en fredlig lösning, sa en annan.

– Din lösning passar bara den ena parten, sa en tredje.

– Du för ett logiskt resonemang, men

situationen i Mellanöstern är ologisk och galen, sa en fjärde.

Många var mycket kritiska, men att hans projekt väckte stort intresse gick inte att ta miste på.

– Det finns inget ”quick fix” ut ur det dödläge som råder i konflikten mellan Israel och Palestina, men detta är ett sätt att börja tänka i nya banor, säger Mathias Mossberg när LUM träffar honom på hans kontor på Centrum för Mellanösternstudier.

– Varje dag som går innebär ytterligare en dags lidande framför allt för alla palestinier, och det innebär också att israelerna knyts allt hårdare till de ockuperade områdena.

Grunden i Mathias Mossbergs tankegångar är att begreppen suveränitet och landområde inte nödvändigtvis måste hänga ihop. Medborgarskapet kan knytas till personen och inte till territoriet.

– Idag har själva kontrollen över ett visst territorium allt mindre betydelse när det gäller att skapa ekonomisk tillväxt och välstånd för sina medborgare, säger Mathias Mossberg.

I PARALLEL STATES-PROJEKTET ska i stället varje medborgare få välja om han eller hon vill vara israel eller palestinier. Båda sidor kan behålla sina nationella symboler, sin egen civilrättslagstiftning och sin egen regering och utrikespolitiska representation. Däremot måste andra delar såsom poliskår, gränskontroll, beskattning och kommunikationer vara gemensamt huvudbry.

Mathias Mossberg har under större delen av sitt yrkesverksamma liv arbetat som diplomat i Mellanöstern. Bland annat har han arbetat tillsammans med Sten Andersson och kan ta åt sig en del av äran till att Sverige lyckades öppna upp samtal mellan USA och PLO i slutet av 80-talet.

Idén till två parallella stater inom samma område föddes när Mathias Mossberg i början av 2000-talet arbetade på tankesmedjan East-West-institute i New York. Han var där ledare för en Mellanösternsatsning som gick ut på att föra samman extremer från båda sidor i olika workshops för att diskutera möjligheter till fred. Ryska bosättare fördes samman med palestinska extremister.

– Under de många mötena vi hade så värkte den här idén fram, säger Mathias Mossberg, som nu fått i uppdrag av UD att ägna sig åt idén på heltid.

Mathias Mossberg är noga med att poängtera att han inte kommer att lägga fram en färdig modell utan bara resa frågeställningar om vad en parallell statsbildning skulle innebära.

Som första steg i projektet ska han ha ett brainstorm-möte någonstans i Europa som han av säkerhetsskäl inte vill säga var. Vid mötet ska han föra samman akademiker, inflytelserika journalister och politiker med ingångar till ledningarna på respektive sidor.

Nästa steg blir att i flera delprojekt se till att olika expertgrupper tar sig an att utreda vad hans idéer skulle få för konsekvenser för säkerhetspolitik, inom det rättsliga området, för ekonomin etc.

– Jag hoppas också på mycket samarbete med olika lundaforskare inom exempelvis freds- och konfliktforskning, statsvetenskap och mänskliga rättigheter, säger Mathias Mossberg.

Han ser också fram emot sin nya rumsgranne på Centrum för Mellanösternstudier. Förre Turkietambassadören Ingmar Karlsson flyttar snart in på Centrum för Mellanösternstudier, där han bland annat ska ägna sig åt relationerna mellan den islamiska världen och Europa.

– Det är lite festligt att vi nu blir rumsgrannar efter att ha jobbat på ambassader i grannländer under många år.

ULRIKA OREDSSON

Grunden i Mathias Mossbergs tankegångar är att begreppen suveränitet och landområde inte nödvändigtvis måste hänga ihop. Medborgarskapet kan knytas till personen och inte till territoriet.

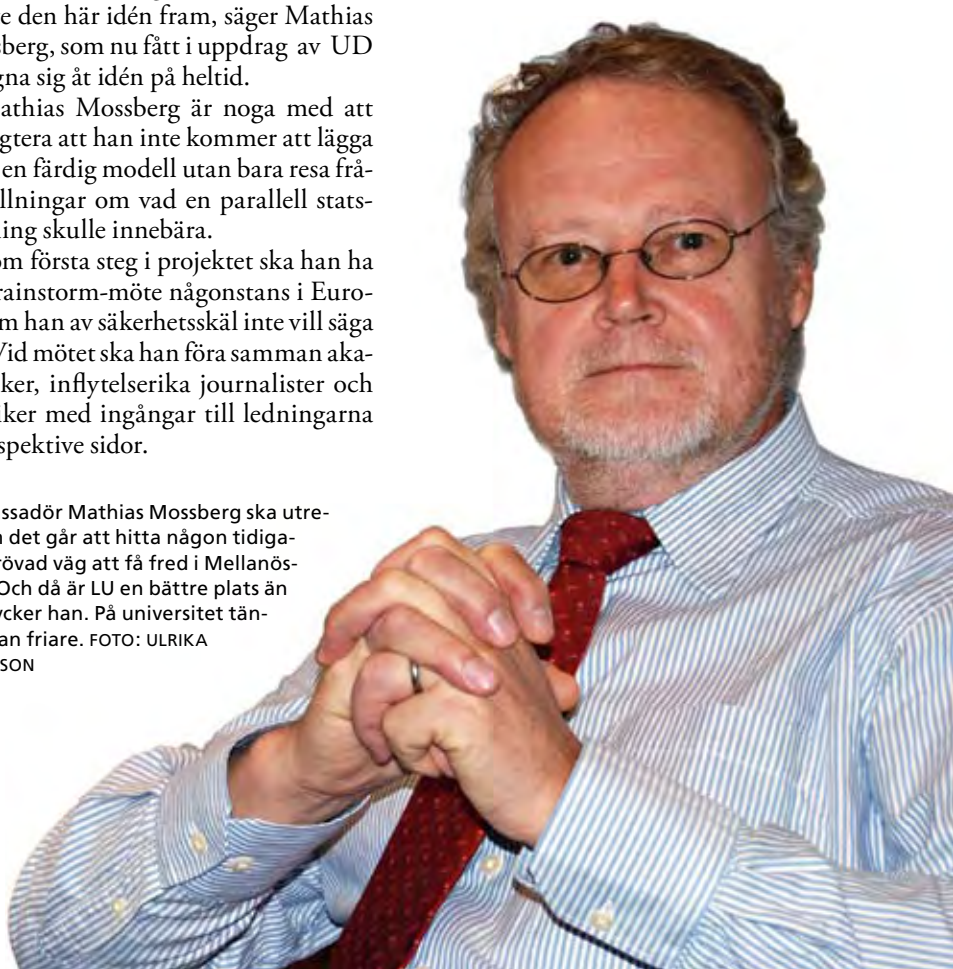

Ambassadör Mathias Mossberg ska utreda om det går att hitta någon tidigare oprövad väg att få fred i Mellanöstern. Och då är LU en bättre plats än UD, tycker han. På universitet tänker man friare. FOTO: ULRIKA OREDSSON

LUM 40 år

MEGAFON ELLER MÖTESPLATS?

LUM fyller 40 år. Det ger oss på redaktionen en anledning att stanna upp och reflektera – gärna tillsammans med er läsare.

Vilken roll spelar LUM? Vilken ställning har tidningen? Och hur kan den utvecklas?

Men vi börjar med att ställa frågorna till två personer med stort engagemang för yttrandefriheten och det offentliga samtalet. Båda deltar i LUMs jubileumsdebatt den 13 november i Universitetsaulan.

Läsarna litar på LUM, men vill ha mer kritik och debatt, visar flera undersökningar. Men hur gör man om både anställda och ledning har tunghäfta, om allt fler beslut fattas i informella fora och blir offentliga först när allt är klappat och klart?

– Tänk nytt! LUM kan bli ett levande debattforum, säger medieforskaren Torbjörn von Krogh.

Statsvetaren Lennart Lundquist tycker att LUM spelar en roll även utan debatten:

– Tidningen är ett bindemedel för det allt mer splittrade universitetet.

”Öppenhet” är ett så kallat demokratiskt substansvärde – utan öppenhet ingen demokrati. Men ordet öppenhet förekommer inte i universitetets strategiska plan. Är det en tillfällighet? Eller är det, som vissa forskare hävdar, ett tecken på ökad slutenhet i effektivitetens namn?

Bara det senaste året upplever LUM att det finns flera exempel på hur universitetet avstått från en bred och offentlig debatt i olika frågor. Det gäller t.ex. valet av rektor, där den offentliga debatten kom i nacken. Mycket lite information släpptes till offentlig diskussion förrän sent i processen när det mesta var i princip klart.

LUM informerade om de här frågorna, men någon större diskussion blev det inte.

BEHÖVS ETT LUM UTAN DEBATT? Eller skulle det räcka med ett nyhetsblad på webben och att låta massmedierna stå för bevakningen av universitetet?

Nej, det tycker i alla fall inte Lennart Lundquist, professor emeritus i statsvetenskap, med särskild inriktning på offentlig förvaltning och etik.

– Lunds universitet behöver LUM för information och som mötesplats. Tidningen samlar universitetet, som i dag är mer splittrat än någonsin.

Men varför är det så svårt att få forskarna att debattera?

– Globaliseringen innebär att forskarna kan ha sina närmaste kolleger i andra världsdelar. Det minskar intresset för det lokala, för Lund. Forskarna har sina intressen på annat håll och inte något att vinna på att debattera offentligt, menar Lennart Lundquist.

Han drar sig till minnes när han en gång blev uppringd av en journalist på LUM som bad om ett uttalande. Lundquist sa sin åsikt och tillade: ”Fast det här tycker väl alla?” Varpå LUM-reportern svarade: ”Ja, men det är ingen annan som vill stå för det”…

Lennart Lundquist tycker inte att LUM är universitetsledningens megafon, som några läsare antyder i den senaste läsarundersökningen (mer om den i separat artikel nedan). Det ingår ju i tidningens uppdrag att förmedla information från ledningen. Men frågan är vilken information som kommer fram.

MÅNGA UPPLEVER ATT öppenheten är större än någonsin i samhället som helhet, men det är möjligt att det bara är på ett ytligt plan och beror på att myndigheterna har blivit bättre på att informera. Många viktiga saker, som forskningens kommersialisering, debatteras ju nästan inte alls, menar Lundquist.

Ett sätt att få fart på debatten är att tidningen själv funderar över hur man hanterar såväl stoff som uppgiftslämnare och läsare och dessutom blir mer interaktiv, menar medieforskaren Torbjörn von Krogh.

Von Krogh är doktorand med mediekritik som avhandlingsämne vid Mittuniversitetet i Sundsvall. Bakom sig har han en lång journalistisk karriär, senast som chefredaktör för tidningsutgivarnas Pressens tidning.

Torbjörn von Krogh menar att det är dags att nyansera bilden av hur det offentliga samtalet ska bedrivas, dags för journalisterna att inta en mer ansvarsfull ▶

Bäst & sämst med LUM

Therése Ljungdahl, ekonom på Naturvetenskapliga fakultetens kansli:
– Det är roligt att läsa LUM för man får en bild av vad som händer vid hela universitetet. Något ris att komma med har jag faktiskt inte. Jag läser tidningen med nöje.

Eva Waldemarsson, fil dr och studierektor vid Ekologiska institutionen:
– Reportagen är trevliga. De gör att man får insyn i andra ämnesområden, och dessutom är de ofta välskrivna. Däremot tycker jag det är vansinnigt att vår personaltidning inte kan tala om när folk ska disputera! Det måste ju gå att organisera så att alla kommande disputationer tas med i tidningen.

Vivi Vajda, docent på Geologiska institutionen:
–Jag tycker LUM ger en helt fantastisk inblick i spännande forskningsprojekt på andra institutioner, samtidigt som LUM fungerar som ett bra nyhetsblad. Det kunde vara intressant att få inblick i andra institutioners vardag, med fokus mer på hela avdelningar eller till och med institutioner, som ett komplement till djupdykningarna i enskilda forskares projekt.

Bäst & sämst med LUM

Roland Lindh, professor i teoretisk kemi:
– Det är positivt att kunna läsa om den forskning som bedrivs. Det skapar en gemensamhetskänsla och stolthet över vad som presteras vid Lunds universitet. Men jag tycker att LUM marknadsförs för dåligt, tidningen borde få en större läsekrets.

Dan Björk, expeditionsförman, förvaltningens vaktmästeri:
– LUM är informativ. Jag blir orienterad om förändringar, nya ansikten på arbetsplatsen etc. Jag kan inte komma på något negativt. Jag tar till mig det jag behöver.

Johan Helsing, professor i matematik vid LTH:
– Det är bra att LUM har högt i tak och vågar ta upp lite kontroversiella frågor. Jag tyckte t.ex. att artikelserien om vem som styr universitetet är bra. Det är bra när lite alternativa synpunkter får komma fram. En negativ sak är däremot att redaktionen verkar ha vissa favoriter, vissa personer som återkommer omotiverat mycket i spalterna.

attityd till både beslutsfattare och läsare.

Det finns flera slags mediekritik enligt von Krogh. En är strukturell. Det kan vara politiker som hävdar att ”tidningarna var bättre förr” för att de är missnöjda med vinklingar och vissa ”avslöjande reportage”.

– Här handlar det om maktkamp, om vem som har tolkningsföreträde, vem som ska sätta dagordningen.

Journalister fokuserar gärna på den här typen av mediekritik, där de själva är sanningens riddare, men det finns flera andra typer av kritik, exempelvis mot att medier utnyttjar sin makt på ett felaktigt sätt, att de slarvar med fakta, att de förmedlar fördomar och stereotyper.

I en enkät med människor som ofta intervjuas och lämnar uppgifter till medierna, så har han sett ett tydligt missnöje med mediernas självtillräcklighet. De intervjuade talar om felcitat eller citat ryckta ur sitt sammanhang, om svårigheter att få rättelse och en chans att ge sin version.

Allt fler medier har dock fått upp ögonen för denna kritik och öppnat sina redaktioner. Man för en dialog med läsarna, har webbtjänster där nyhetsvärderingen diskuteras, har krönikörer med uppdrag att granska hur tidningen sköter sitt arbete och är generös med rättelser.

– Medier kan höja sin kvalitet genom att fånga upp kritik på ett bra sätt. Och en myndighetstidning som LUM har lika stor möjlighet som public service-företagen att bedriva god journalistik och utveckla demokratin, menar Torbjörn von Krogh.

MEN LUM ÄR inte helt jämförbar med t.ex. dagspress. LUMs problem – om det nu är ett problem – är bristen på debatt. Med tanke på tystnaden inom akademin borde LUM ta den interaktiva webben till hjälp, menar von Krogh.

– Rädslan för att debattera skulle kanske minska om det parallellt med det tryckta LUM skapades ett LUM på nätet där både inlägg och korrigeringar lätt kunde göras. LUM skulle kunna stå modell för hela universitetet och visa hur man för ett konstruktivt offentligt samtal.

BRITTA COLLBERG

LITEN LUM-HISTORIK

■ I september 1968 ser LUM dagens ljus. Tunna tidningar i A5-format med korta notiser och inte mycket till bilder. Kommer ut två gånger i månaden. Redan här börjar man se inslag som länge skulle bli stående inslag i LUM: information om stipendier, forskningsanslag, lediga tjänster, konferenser, disputationer m.m.

■ När Christer Hjort tar över som redaktör i slutet av 1970 börjar LUM bli lite mer av en tidning. Nyhetsvärderingen är dock inte helt utvecklad – 1971 återges t.ex. fil dr Sven Christer Swahns hela tal vid promotionsmiddagen på sju sidor…

Rektor kommenterar

Vad tycker du rektor Göran Bexell om att läsarna saknar kritik och debatt?

– Mitt perspektiv är lite annorlunda. LUM är en jättebra tidning och vi ska ha en fri och öppen debatt. Men sen behöver vi i ledningen nå ut med information som presenteras på ett kongenialt sätt. Hur det ska kombineras är LUMs sak.

Mycket blir offentligt inom LU först när beslut fattats. Man "förankrar" inåt men debatterar inte offentligt…

– Jag känner inte igen mig. Jag har försökt öppna universitetet och får signaler om att vi lyckats. Men vi kan säkert bli bättre. Det finns ibland en rädsla att uttala sig, eftersom medierna fungerar på sina egna villkor. Vi behöver både medieträning och inse vikten av att vända oss utåt. Och få tid till det!

Så tycker läsarna om LUM

Mer än 80 procent läser LUM regelbundet: 55 procent läser varje nummer, 28 procent minst hälften av alla nummer. De flesta – 58 procent – bläddrar igenom tidningen och läser en eller ett par artiklar.

Det visar konsultfirman Nordisk kommunikations läsarundersökning av LUM från 2006. Undersökningen gäller medarbetare vid Lunds universitet och inte den stora läsargruppen utanför universitetet; ungefär halva upplagan sprids till bibliotek, myndigheter, medier, politiker etc utanför Lunds universitet.

Inom Lunds universitet läser man LUM mer ju längre man varit anställd. Tidningen läses minst av forskarstuderande och mest av teknisk och administrativ personal.

LUM upplevs som trovärdig och aktuell. Tidningen är den kanal som upplevs som nyttigast både när det gäller att informera om nyheter inom Lunds universitet och att ge kunskaper om andra verksamheter inom universitetet. LUM anses bättre än både kolleger, chefer och andra kanaler på att ge kunskaper om mål och framtidsplaner inom universitetet.

Till LUMs svagheter enligt enkätsvaren hör att det står för lite om utbildning och tredje uppgiften och att tidningen har för lite av kritik och debatt.

De anställda som svarat menar att LUM kan utvecklas genom att ge större utrymme åt kritiska idéer, lyfta fram alla verksamheter, tematisera innehållet i högre grad och utveckla LUM på webben.

BRITTA COLLBERG

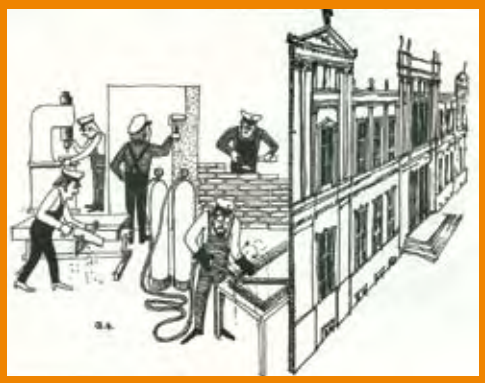

■ LUMs layoutare Andrzej Szlagor pryder de tidiga tidningarna med fyndiga teckningar. Den här heter "Ökad yrkesinriktning av utbildningen?". LUM 1-73

■ Från och med nr 17 1976 blir LUM betydligt piggare både till form, rubriker och innehåll. Nalle Ljunggren har gjort entré på redaktionen! Fast gåsmontaget tillhör kanske inte de mest lyckade…

■ Den lustiga slutkommentaren "Ossså vi på sladden" dyker upp i spalterna under andra hälften av 70-talet och hänger med till 2004.

SÅ BLEV LUM LUM

Det där LUM skulle man väl kunna spara in på och använda pengarna till ämnesöverskridande kontakter, föreslog två professorer, i litteratur och engelska, när fakultetsmötenas middagar drogs in vid omorganisationen 1977. Förslaget fick den dåvarande redaktionen att snabbt dra igång en läsarundersökning. Det där LUM blev kvar!

Nästan 40 år senare sitter LUMs pappa, Christer Hjort, på café Athén och minns. Såväl Athén som LUM har förändrats en hel del – men Christer Hjort är sig lik. Samma glöd och engagemang

Christer Hjort är mannen bakom LUM. Från 1970 till 2004 var han först redaktör och sedan ansvarig utgivare för tidningen. FOTO: BRITTA COLLBERG

LITEN LUM-HISTORIK

■ I nr 1 1974 lanseras ett omslag som, sånär som på en färgändring varje nummer, oförändrat står sig i tio år!

Minska anslagen som LUM får – pengarna kan användas bättre!

Vid ett sammanträde den 17 maj i Humanistiska Fakultetens fakultetskollegium diskuterades den konsekvens av den nya universitetsorganisationen som består i att forskarna inom besläktade sektorer alltmer isoleras från varandra. Sedan fakulteten upphört att regelbundet sammanträda finns – framhölls från flera håll – inte längre något forum, där forskare inom humaniora kan mötas för information och för diskussion av gemensamma angelägenheter.

Samtidigt påpekades att universitetsbladet LUM i intet avseende kan sägas ersätta den forskarkontakt som gått förlorad. Kritik riktades mot det sätt

3

Detta vill vi med LUM!

■ 1978 föreslår två professorer at LUMs anslag kunde användas bättre. I numret därpå kontrar redaktionen med förvaltningschefen och LUMs ansvarige utgivare Stig Hammar i spetsen med åtta sidor argument för LUM. Bland annat intervjuades många läsare som på det hela var mycket positiva till tidningen. Och LUM blev kvar!

– och en självklarhet i jubileumssammanhang! Det var 300-årsjubiléet av universitetet som ledde honom till dåvarande Informationssekretariatet och LUM. Nu har han precis avslutat firandet av Linnés 300-årsjubileum. Hur står sig ett 40-årsjubileum jämförelsevis?

– För mig är det oerhört glädjande att LUM finns kvar och utvecklas och inte försvunnit på nätet. Tidningen når alla anställda och ökar förståelsen för den stora arbetsplats som universitetet är. Lokalpressens eller främst Sydsvenskans bristfälliga bevakning av universitetet gör också LUM extra viktig, säger han som annars inte är mycket för att klaga eller gnälla.

CHRISTER HJORT ÄR tvärtom en urbota optimist med ett synnerligen gott humör. Han är duktig både på att knyta till sig goda medarbetare och skaffa pengar till möjliga (och omöjliga) projekt. Styrkor som hans tidigare medarbetare vittnar om och som kommit LUM till godo under alla år.

En driven kvällstidningsjournalist och ett par regeringsinitiativ medverkade till att det blev tidning av det ganska oansenliga häfte med stipendier, disputationer och tjänster som startade 1968.

LUM (Lunds universitet meddelar) ersatte då det officiella organet MLU (Meddelanden från Lunds universitet) och trycktes i fortsättningen i offset – då en tryckeriteknisk innovation.

EN STATLIG UTREDNING ”Vidgad samhällsinformation” 1969 framhöll myndigheters och centrala ämbetsverks informationsansvar. År 1977 kom en ny högskolelag och med den universitetets tredje uppgift – att informera om utbildning och forskning. Däremellan kom den drivne kvällstidningsjournalisten. Han hette Nalle Ljunggren med ett förflutet på Expressen och Kvällsposten.

Hans utpräglade nyhetsnäsa och sinne för rubriker lyfte verkligen LUM, säger Christer Hjort. Till sin hjälp hade Nalle tecknaren Tibor Tomcsanyi och layoutaren Andrzej Szlagor. Tibor var flykting från Ungern och hade tidigare varit redaktör för en jakttidskrift. Han handgnuggade rubrikerna ur förrådet av Letraset och innan foton blev vanli- ▶

■ LUM – Rekordmagasinet! Tidvis har LUM upplevts som skrytsam, därav öknamnet. Vissa tyckte också att rektor Håkan Westling på sin tid syntes på tok för ofta i LUM. ”Håkan Westling är visserligen söt, men han behöver väl inte vara med på varenda bild” tyckte en intervjuad i en läsvärdesundersökning 1989.

Bäst & sämst med LUM

Martin Höst, lektor i dataveten-skap vid LTH:
– Jag tycker LUM är bra, det är intressant att se vad folk gör på universitetet, och bra att det finns utrymme för debatt. Hallå-intervjun på sista sidan läser jag alltid, den brukar vara trevlig. För övrigt bläddrar jag igenom tidningen och läser så mycket som jag har tid med.

Maria Lång, bibliotekarie, Studiecentrum, LTH:
– Jag läser nästan hela tidningen varje gång. Det är roligt att få läsa om vad som händer vid andra delar av universitetet, utanför LTH. Jag tycker LUM är en bra personaltidning, förutom att den kanske skriver lite för lite om bibliotekens verksamhet.

Maria Johansson, projektledare vid Functional Food Science Centre:
– Jag tycker att LUM speglar Lunds universitets bredd och mångfald på ett intresseväckande och nyfiket sätt. Inte minst bildspråket fångar ofta mitt intresse. Den mest onödiga delen är kalendariet som aldrig känns riktigt heltäckande och uppdaterat i en skrift som LUM.

Bäst & sämst med LUM

Magnus Edblad, chef för Forskningsservice:
– Jag läser helst de kvalificerade, genomarbetade reportagen och analyserna. Och är glad för att LUM är en tryckt publikation, jag tar med den och läser på tåget. Det enda negativa är egentligen att den kommer ut på gränsen till för sällan.

Lena Ohlsson, laboratorieforskare i medicin vid Institutionen för kliniska vetenskaper i Lund:
– Jag tycker det är bra att läsa LUM för att få en inblick i vad som händer på andra institutioner och andra fakulteter. Det är också viktigt att få reda på aktuella nyheter när det gäller omorganisation och ekonomi, och när LU gjort något som uppmärksammats ute i samhället. Dåligt… nej, jag kommer inte direkt på något som är dåligt med LUM.

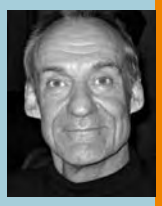

Stefan Olofsson, reporter Skånska Dagbladet och tidskriften Gringo:
– LUM ger bred, saklig och intressant information om vad som händer inom den akademiska världen och Lunds universitet i synnerhet. Jag läser den alltid och har stor glädje av de journalistiska guldkornen i mitt eget arbete. Ibland lite för långa artiklar och lite plottrig i sin redigering.

ga i LUM illustrerade han många artiklar. Manliga individer tecknades som de såg ut på 30-talet dvs. hade breda byxor med slag, minns Christer Hjort.

Den förste fotograf som satte sin prägel på LUM hette Peter Voitkans. Senare var det fotograferna på Hagbloms Foto och inte minst Per Lindström som lyfte LUM även bildmässigt.

INNEHÅLLSMÄSSIGT KOM LUM att bli den första universitetstidning i Norden som satsade på vetenskapsjournalistik i linje med den tredje uppgiften. Ur ett försök med forskningsjournalister med pengar från Forskningsrådsnämnden, FRN och en första journalist som kom från DN – etablerades en vetenskapsredaktion på LUM. Från tidningen Arbetet rekryterades Solveig Ståhl som var inriktad på medicin och samhällsvetenskap. Från Helsingborgs Dagblad kom Göran Frankel med främst naturvetenskap som sitt bevakningsområde. Samtidigt hade Christer Hjorts egna artiklar om vad som var på gång inom högskolevärlden i form av utredningar och förslag till reformer gjort sig kända – även i Stockholm. Äntligen någon som gjorde svenska av kanslispråket och skrev begripligt, tyckte inte minst tjänstemännen på Utbildningsdepartementet och riksdagsmännen själva.

– Som informationssansvarig på Lunds universitet var jag ändå tvungen att sätta mig in i vad som var på gång och då kunde jag lika gärna skriva en sammanfattande artikel i LUM, säger Christer Hjort.

Men alla prisade inte LUM. Det fanns de som tyckte tidningen var skrytsam. Enligt LUM var LU störst, bäst och vackrast och satte ständigt nya rekord i antal studenter, priser och utmärkelser. Förre dekanen på LTH, Inge Brinck, kallade tidningen Rekordmagasinet.

– Jodå, minns Christer Hjort med ett leende. Det låg väl en del i det. Men – jag har alltid sett LUMs uppgift som att informera, spegla och granska det som sker vid universitetet.

MED DETTA MENAR han inte att LUM skulle ha en annan policy eller andra värderingar än universitetet – men en

LITEN LUM-HISTORIK

■ 1984 gick LUM upp i format till nuvarande s.k. huggna A4. Varje nummer skulle nu också ha en ny omslagsbild, ofta med finurlig rubrik. Här "Toppforskning" från 1988. Notera den inringande forskaren på toppen…

■ Klassisk arrangerad bild från 1985. Det låg mycket hårt arbete bakom framskaffandet och arrangerandet av fiskhuvudet…

självständighet att förhålla sig till det man speglar på ett oberoende journalistiskt sätt.

– Den friheten och respekten har vi också alltid känt från de olika universitetsledningarna.

Christer Hjort hann med en hel del ledningar – från Philip Sandblom och Stig Hammar till Göran Bexell och Peter Honeth. Däremellan rektorerna Sven Johansson, Carl-Gustaf Andrén, Nils Stjernquist, förvaltningschef Sverker Oredsson och rektorerna Håkan Westling och Boel Flodgren.

NALLE LJUNGGREN GICK bort i slutet av 80-talet då fler dagstidningsjournalister plockades in. Britta Collberg efterträdde Christer Hjort som redaktör i mitten på 90-talet och Maria Lindh efterträdde Britta Collberg 2003.

LUM blev fyrfärgstidning helt och hållet 2005, och man lade ner den svart-vita insidesbilagan. Då bytte man också lite diskret namn på tidningen – Lunds universitet meddelar – blev Lunds universitets magasin.

MARIA LINDH

LUM-redaktionen 1992, fotograferad i samband med LUMs 25-årsjubileum: Christer Hjort, Solveig Ståhl, Andrzej Szlagor, Maria Lindh och Göran Frankel. Hur dagens redaktion ser ut ser ni på sidan 5.

■ 1995 får LUM äntligen möjlighet att trycka 4-färgsomslag, och firar genom att ha en svart-vit bild på första omslaget!

■ 1998, Tystnaden brer ut sig – ett exempel på fördjupande reportage om universitetskulturen.

■ Men det är minsann inte alltid tyst inom akademin. 1997 när en ny universitetslogotyp presenterades gick folk man ur huse och röt till, inte minst i LUM. Och det gamla lejonet blev kvar!

■ 2005 blir LUM en tidning helt i fyrfärg och döps om till Lunds universitets magasin.

WEBB ELLER PAPPER?

Webb eller papper? Det har varit en stor fråga inom pressen det senaste årtiondet. Även bland universitetsmedier har debatten varit het.

LUM gör några nedslag hos svenska universitet som valt olika vägar.

Malmö högskola har merparten av sin externa och interna information på webben, men ger också ut papperstidningen Praktik & Teori fyra gånger om året.

– Högskolan startades ju i en tid då webben var i stark utveckling. Därför valde man att satsa på webbaserad information, säger Sanna Holmqvist.

Samtidigt har man i Malmö insett att det finns fördelar i en papperstidning som ger utrymme för mer djuplodande resonemang. Därför blev tidskriften Praktik & Teori, som tillhört den gamla Lärarhögskolan i Malmö, för tre år sedan omgjord till en tidskrift för hela högskolan.

– Folk vill gärna ha något i handen. Och allt går ju inte att göra lika bra på webben, säger Sanna Holmqvist.

KTHs ursprungliga personaltidning KTH-nytt lades i början av 2000-talet om till en webbtidning. Det blev dock inte så lyckat, bl.a. av tekniska skäl, och det allmänna önskemålet i de fokusgrupper som tillsattes var att få tillbaka en personaltidning på papper. Den nya tidningen Campi kom år 2003. Men nu ska också pappers-Campi läggas ner till förmån för information på webben.

– Det är ett beslut som vi inte kunnat påverka och som aldrig riktigt motiverats. Kanske handlar det om en önskan att vara ”modern”, säger Håkan Soold på KTHs informationsavdelning.

Han hade hellre behållit papperstidningen, om än med glesare utgivning till förmån för mer nyheter på nätet, och tycker att en ny nedläggning i varje fall borde ha föregåtts av en läsarundersökning. Men nu är den tekniska utvecklingen av en ny internwebb i full gång, och det allra sista numret av Campi kommer i november.

Göteborgs universitet har två tidningar, magasinet GU-Spegeln och tidningen GU-Journalen med fyra respektive sju nummer om året. GU-Journalen har liksom LUM ambitionen att publicera inte bara nyheter utan också fördjupande och analyserande texter samt debattartiklar.

– Alla försök inom universitetsvärlden att starta debatter på nätet har misslyckats. Här vid Göteborgs universitet vill de anställda hellre ha sina inlägg publicerade i tidningen, eftersom de blir mer lästa då. I bruset av korta nyheter på webben är det ju svårt att tränga igenom med debattinlägg och fördjupningar, menar GU-Journalens redaktör Allan Eriksson.

Linköpings universitet ger ut alumnitidningen LiU Magasin, men la för några år sedan ner sin papperstidning LiU-Nytt. Nu finns LiU-nytt på nätet i form av nyhetsnotiser och en del lite längre artiklar och intervjuer. En gång i veckan får alla anställda och studenter ett nyhetsbrev med länkar till de webbnyheter som publicerats under veckan som gått.

– Det har varit ett stort lyft! Jag får ofta kommentarer från studenter som

LITEN LUM-HISTORIK

■ Om man bläddrar genom alla de 40 årens LUM lite hastigt (det tar några dagar – det rör sig om mer än 12.000 sidor!) är det mycket som är sig förvånansvärt likt genom tiderna. Teknikutvecklingen är dock en tydlig tidsmarkör. Vad gäller datorisering var LU tidigt ute. Redan 1975 kunde förvaltningens anställda gå kurs i datateknik och under 80-talet bröt en Apple-våg ut. Intressant att notera är att LUM förutsåg nätdejting redan 1991!

läst något på webben efter ett tips från vårt nyhetsbrev, säger journalisten Eva Bergstedt. Hon tycker också att det obegränsade utrymmet på webben är positivt – man behöver aldrig säga nej till en nyhet på grund av brist på plats. Däremot begränsar redaktörernas brist på tid ofta deras möjlighet att göra längre intervjuer eller ta initiativ till debatter om aktuella ämnen.

Chalmers har också överfört sin huvudsakliga personalkommunikation till webben, eftersom det ansågs att papperstidningen Chalmers-Nytt var för lik den dåvarande alumnitidningen. Nu innehåller alumnitidningen Chalmers Magasin mycket forskningsmaterial, och går – som sina motsvarigheter på bl.a. KTH och LiU – både till alumner och personal.

Chalmers skickar också, på samma sätt som i Linköping, ut ett nyhetsbrev med puffar till de senaste webbnyheterna.

– Det kommer ungefär en gång i veckan. Men vi har ingen absolut regelbunden utgivning, utan brukar vänta tills vi tycker vi har tillräckligt med material. Man måste ju vara lite rädd om mottagarna, och inte belasta deras inkorgar i onödan! säger webbredaktören Ann-Kristine Nordin.

INGELA BJÖRCK

Papperstidning ger aha-upplevelser

Webben och papperstidningen bör inte utesluta utan komplettera varandra. Webben passar för snabba nyheter och fakta som någon söker efter, medan papperstidningar fyller en social funktion och kan ge oväntade aha-upplevelser.

Det menar medieforskaren Jan Strid vid Göteborgs universitet. Med "social funktion" menar han sådant som att stärka tillhörigheten och skapa en kollektiv identitet, vilket lokaltidningen kan göra i en stad och personaltidningen inom en organisation. Tidningsläsaren har mindre bråttom än webbläsaren, och kan unna sig att läsa inte bara notiser utan också reportage.

– Jag skulle aldrig få för mig att gå in på nätet och läsa en lång text om någon annan institution vid Göteborgs universitet. Men i tidningen kan jag stöta på forskare från helt andra fält och få värdefulla inblickar och uppslag, menar Jan Strid.

Detta ligger i sin tur nära aha-upplevelsen eller "se-på-fan-upplevelsen" som han också kallar den: när man får reda på något helt nytt och oväntat.

– På nätet söker man målinriktat efter information, men i en papperstidning kan man ramla över texter om de mest oväntade men intressanta företeelser – allt från antikens måltidskultur till bölgrodornas kärleksliv, säger han.

Webben är överlägsen när det gäller att snabbt få ut en nyhet. Viktiga beslut inom en organisation kan behöva komma ut på nätet så fort som möjligt för att hindra ryktesspridning. Men den bakgrund, fördjupning och uppföljning som behövs passar bättre i papperstidningen.

Priset för webbens snabbhet är också att det lättare blir slarvfel. Tryckta texter är mer genomarbetade och har därför mer trovärdighet. Skillnaden märks även i samband med diskussioner och debatter, menar medieforskaren: på nätet hamnar snabba åsiktsyttringar, medan den som vill fila på mer genomtänkta ställningstaganden hellre publicerar sig på papper.

INGELA BJÖRCK

1975.

1982.

1981.

1996.

2007.

■ Tekniken må variera lite, men idén har varit densamma genom åren – man bör kunna spara pengar genom att konferera på distans. Och varje gång möjligheten har påpekats, från 70-talet och framåt, har den presenterats som en nyhet!

LUM-redaktören Maria Lindh om framtiden:

MER PLATS FÖR ANALYSER OCH BERÄTTANDE

Mer analyser och fördjupningar, och mer berättande journalistik.
Det vill LUMs redaktör Maria Lindh se i tidningen framöver.

– Vi måste ju anpassa oss till webben som är universitetets snabbaste nyhetsmedium. Folk nöjer sig inte med nyheter i en tidning som bara kommer en gång i månaden, säger hon.

För LUMs del innebär detta bland annat att tidningen kan satsa mer på fördjupande analyser av allt som sker inom universitetsvärlden.

Exempel på aktuella frågor som LUM kan fördjupa sig i är:

Kommer nyfikenhetsforskningen i kläm när politikerna vill ha fram ekonomiskt nyttiga tillämpningar? Finns det fortfarande utrymme för udda forskare och aparta tankar, i alla satsningar på stora forskarnätverk? Vad kommer avgifterna för utländska icke-EU-studenter att medföra för universitetet?

Maria Lindh, redaktör för LUM. FOTO: GUNNAR MENANDER

VID SIDAN AV ANALYSERNA vill Maria Lindh ge plats åt det goda berättandet. Webben passar inte för längre texter, så där har tidningen en oslagbar roll.

– LUM ska försöka bjuda på mer reportage från olika vardagsmiljöer på universitetet, säger hon. Vi vet att läsarna uppskattar att få en inblick i vad som händer i andra delar av verksamheten. En av LUMs funktioner är just att vara en mötesplats för alla som arbetar inom denna stora organisation.

Till skillnad från andra universitetstidningar i Sverige, så är LUM inte en renodlad personaltidning. Den är inte heller en renodlat utåtriktad tidning för alumner och andra i omvärlden. LUM är både-och: i första hand avsedd för universitetets anställda, men i andra hand – och med nästan lika många läsare – riktad till utomstående som är intresserade av Lunds universitet.

– En sådan hybrid har av många förståsigpåare setts som en hopplös produkt. Och balansen mellan och inåtriktat och utåtriktat är inte helt lätt. Den är dock fullt möjlig att uppnå, menar Maria Lindh.

EN ANNAN VIKTIG balans gäller förhållandet till universitetsledningen. LUM ges ut av Lunds universitet och är inte ett fristående medium, men behöver ändå redaktionell frihet och högt i tak.

– Här krävs ömsesidig respekt och förståelse från båda sidor. Det tycker jag också att vi har, säger LUM-redaktören.

INGELA BJÖRCK

Bäst & sämst med LUM

Karin Nordström, doktorand i etik:
– Det bästa är att man får inblick i vad andra vid universitetet sysslar med, inom områden som man inte själv har någon anknytning till. LUM är ingen tidning som jag läser med kritiskt granskande öga. Men allt känns inte lika angeläget och det händer ibland att jag tänker inför en artikel: Är det här viktigt?

Eva Frisendahl, vice ordförande, Lunds universitets studentkårer:
– LUM är väldigt bra, lättillgänglig, professionellt utformad och framhäver Lunds universitet i nästan hela dess bredd. Jag läser den gärna. Den är mer än en personaltidning, bättre än så. LUM skulle kunna framhäva lärarrollen och utbildningen mer. Nu är tidningen mycket inriktad på forskningsresultat. Det finns många pedagogiska projekt och lärarmiljöer att lyfta fram.

Christer Hjort, före detta redaktör för LUM:
– Det är den enda kanal till alla universitetsanställda som ger inblickar i andra delar av universitetet. LUM kunde vara ännu lite fräckare, framfusigare och roligare. Glöm inte humorn!

Vän av ordning kan hävda att man får finna sig i att bli granskad av media om man innehar en maktposition. Och självklart ska makten granskas tycker Gunilla Jarlbro, professor i medie- och kommunikationsvetenskap. Men hon hävdar att det är stor skillnad på det som kallas granskande journalistik och det som kallas drevjournalistik.

Måste medierna rota i allt?

Otaliga är de makthavare – såväl befintliga som blivande – som ondgjort sig över mediernas rotande i det mest privata. Inget tycks vara heligt för mediernas representanter. I Sverige har vi haft flera olika politiker, såsom Ove Rainer, Mona Sahlin, Björn Rosengren, Laila Freivalds m.fl., som tvingats avgå från sina poster i samband med politiska affärer. I samtliga av de ovan nämnda fallen har de inblandade huvudpersonerna förklarat sin politiska sorti med att trycket från medierna blev för stort. Denna typ av mediebevakning eller medietryck brukar vi i Sverige kalla för mediedrev. Självfallet är denna typ av journalistik oerhört besvärande för de inblandade och deras anhöriga. Men självklart ska makten granskas. Jag menar dock att det är en stor skillnad på det vi brukar kalla för granskande journalistik å ena sidan och det vi å andra sidan kallar för drevjournalistik.

EN FUNGERANDE DEMOKRATI kräver att det finns ett system där åsikter kan nötas och blötas samt en möjlighet till ett dubbelriktat informationssystem, från makten till medborgarna och vice versa. Huruvida journalistiken har ett uppdrag eller inte har diskuterats flitigt under de senaste åren. Oavsett vilken åsikt man har i denna fråga så kan man ha 1994 års pressutredning som utgångspunkt, där det sägs att mediernas huvuduppgifter är tre till antalet, nämligen:

- att ge människor sådan information att de fritt och självständigt kan ta ställning i samhällsfrågor
- att granska de inflytelserika i samhället
- att låta olika åsikter och kulturyttringar komma till tals.

Blivande och befintliga makthavare får alltså finna sig i att medierna granskar deras förehavanden. Men måste det rotas i det privata och personliga? Personfixering i medierna kan självfallet vara besvärande för de inblandade, men jag vill dock hävda att det inte alltid är av ondo, utan tvärtom kan denna personfixering vara bra och öka engagemanget för olika frågor i samhällslivet. Personfixering i medierna är alltså inte synonymt med mediedrev.

Vad är då drevjournalistik? Blott en tidning ger inget mediedrev och inte heller många medier som beskriver en företeelser på en rad olika sätt ger inte heller något drev. Det som kännetecknar ett mediedrev är istället att ett stort antal medier uppmärksammar en händelse och att de beskriver den på ett liknande sätt med samma infallsvinklar. Mediedrevet drivs vidare framåt av mediernas agerande där de mer eller mindre avsiktligt, samspelar med varandra och följer upp varandras uppgifter och för saken framåt genom egna spekulationer kring den kommande utvecklingen.

”I organisationer som välkomnar mångfald bland medarbetarna och stödjer och accepterar olika åsikter och tillåter att det nötts och blötts på arbetsplatsen, där behöver man inte springa till medierna och förtala sina kolleger utan i dessa s.k. friska organisationer löser man konflikterna på plats.”

Många journalister är dessvärre stolta över att de startat ett s.k. drev och fällt en tolvtaggare, men det sorgliga i hela drevjournalistiken är att det inte är journalisterna som varit den egentliga drevkarlen. Alla för oss idag kända mediedrev har alltid börjat med en läcka inom den egna organisationen. Någon eller några har velat bli av med en kollega och funnit att t.ex. Toblerone köpts på tjänstekort eller att ett hejdlöst taxiåkande har företagits. Vad kan vi lära oss av detta? Jo, att i friska organisationer med ett gott ledarskap, dvs. i organisationer som välkomnar mångfald bland medarbetarna och stödjer och accepterar olika åsikter och tillåter att det nötts och blötts på arbetsplatsen, där behöver man inte springa till medierna och förtala sina kolleger utan i dessa s.k. friska organisationer löser man konflikterna på plats. Om vi verkar för detta via gott ledarskap så kan journalistiken åter får syssla med det som är viktigt för demokratin, nämligen ge oss information, granska makten och vara ett forum för debatt.

GUNILLA JARLBRO,
PROFESSORI MEDIE- OCH KOMMUNIKATIONSVETENSKAP

BOKEN

Stormakten Sveriges fall

200.000 man från Sverige och Finland stupade i kriget, medan familjerna där hemma tidvis drabbades av pest, hungersnöd och missväxt. Historikern Peter Ullgren skildrar livet i 1700-talets början, så som det avspeglas i bevarade brev och dagböcker, i boken **Det stora nordiska kriget** 1700–1721 (Prisma).

Risken för beroende

Vad händer i kroppen när vi får i oss alkohol, nikotin och socker, och vad är det som gör att vi kan bli beroende? Professorn i aptitkontroll Charlotte Erlanson-Albertsson beskriver, tillsammans med alkoholterapeuten Anna Wingren, människans belöningssystem i **Belöning och beroende** (ICA förlag).

Mystik och spiritualitet

I **Medvetandets stilla grund** (Studentlitteratur) presenterar religionspsykologen Antoon Geels några av de tongivande mystikerna inom de fem världsreligionerna judendom, kristendom, islam, hinduism och buddhism. Varje kapitel har ett tema som följs genom hela framställningen, som t.ex. yoga i samband med hinduismens utveckling, extatisk bön inom islam och reträtter inom kristendomen.

1973 i fokus

Marie Cronqvist, Lina Sturfelt, Kristian Gerner m fl lundaforskare medverkar i antologin **1973: En träff med tidsandan** (Nordic Academic Press), som getts ut som festskrift till historieprofessorn Kim Salomons 60-årsdag. 1973 var året för gamle kungens död, Norrmalmstorgsdramat, oljekrisen, kuppen i Chile och andra händelser som påverkade det svenska samhället.

INSÄNDARE

Rätta direkta fel i RQ08!

FORSKNINGSUTVÄRDERING. Vid årsskiftet 2007/2008 blev jag emeritus. Det betydde att jag lämnade en forskargrupp jag lett i många år, och som har ett stort samarbetsnät. Gruppen omfattar tre docenter, två andra disputerade forskare (samtliga anställda av sjukvården, alltså ”deltidsforskare”), en doktorand och en laboratorieingenjör. En av forskarna blev ny gruppledare. Själv fortsätter jag som senior rådgivare.

Så bröt kvalitetsutvärderingen RQ08 ut. Gruppen hade berättigad tillförsikt. Man hade nämligen under tio år publicerat 63 originalartiklar i internationella, referee-granskade vetenskapliga tidskrifter, och hade nyligen fått lovord i en annan internationell utvärdering (FAS 2006).

I rapporten från RQ08 förutsattes – egendomligt nog – att den nytillträdda forskargruppledarens vetenskapliga artiklar återspeglade hela gruppens. Dessvärre fick man dessutom fel nämnare, dvs. antalet år. Resultatet blev tio publikationer på tio år, vilket betecknades som ”insufficient”. Av denna anledning föreslog man fusion med en annan, likaledes ”insufficient” grupp, som också utvärderats på fel underlag. Man tar sig för pannan!

Då felen påtalades blev beskedet att RQ08-processen var avslutad och att korrektion inte var aktuell. I LUM 8/2008 angavs i rubrik att grupper vid Medfak ”känner sig” felbedömda. Sanningen är att *åtminstone* två *är* bedömda på galet underlag.

Kvalitetsutvärdering är en allvarlig sak för forskare. I andra vetenskapliga sammanhang skall felaktigheter korrigeras. Det räcker inte att universitets-, fakultets- och institutionsledningarna känner till det sanna förhållandet. Någon skulle kunna tro att en rapport som finns på Lunds universitets officiella hemsida har likhet med verkligheten.

Det är därför rimligt att felaktigheter stryks ur rapporten, eller åtminstone att felaktigheter markeras i texten med hänvisning till en bilagd errata-lista.

Att få betyget ”insufficient” i RQ08 är inte roligt, tycker Staffan Skerfving. I synnerhet som bedömningen grundar sig på felaktiga uppgifter. ILL: PETTER LÖNEGÅRD

STAFFAN SKERFVING
PROFESSOR EMERITUS
SEKTIONEN FÖR ARBETS- OCH MILJÖMEDICIN

FOTNOT. För mer om RQ08, se även sidan 8.

SKRIV TILL LUM! E-post: LUM@info.lu.se
Adress: LUM, Lunds universitet, Box 117, 221 00 Lund. Internpost: Hämtställe 31.

Tre kvinnor blir nya dekaner

DEKANVAL. Samhällsvetare, humanister och teologer samt även jurister kommer de följande tre åren att få kvinnliga dekaner. Det vill i alla fall fakulteterna själva som röstat i frågan. Formellt fattar rektor beslut om vilka som ska leda fakulteterna.

Som nya dekaner och prodekaner föreslås:

Samhällsvetenskapliga fakulteten: Ann-Katrin Bäcklund, docent i kulturgeografi, som dekan och som prodekan Ole Elgström, professor i statsvetenskap.

Området för humaniora och teologi: Lynn Åkesson, professor i etnologi, som dekan och som prodekaner professor Marianne Thormählen, med särskilt ansvar för forskningsfrågor, professor Fredrik Lindström, med särskilt ansvar för forskarutbildningen, och docent Eva Wiberg, med ansvar för grundutbildningen.

Juridiska fakulteten: professor Christina Moëll som dekan och som prodekan professor Greger Noll.

INOM NÅGRA OMRÅDEN omvaldes tidigare dekaner:

Vid naturvetenskapliga fakulteten valdes Torbjörn von Schantz, professor i zooekologi, om till dekan för perioden 2009 till 2011. Olle Söderman, professor i fysikalisk kemi, fortsätter som prodekan för grundutbildningen och Stacey Sörensen, professor i synkrotronljusfysik, blir prodekan för forskning och forskarutbildning.

ÄVEN MEDICINSKA FAKULTETENS ledare omvaldes, som dekan, professor Bo Ahrén och som prodekan professor Susanne Iwarsson.

Konstnärliga fakulteten har valt om universitetslektor Håkan Lundström som rektor och professor Birgitta Vallgårda som prorektor.

Ekonomihögskolans dekanval väntas bli klart i december.

Per Erikson formellt utsedd till ny rektor

REKTORSVALET. Nu är det helt klart. Regeringen har utsett Per Eriksson till ny rektor för Lunds universitet. Per Eriksson är professor i signalbehandling och är idag generaldirektör för Verket för innovationssystem (Vinnova). Per Erikssons förordnande gäller från och med den 1 januari 2009 till och med den 31 december 2014.

Nytt program ska hjälpa postdocs med karriären

PERSONALUTBILDNING. Lunds universitets postdoktorsprogram – luPOD är ett ettårigt utvecklingsprogram för biträdande lektorer och forskarassistenter anställda vid Lunds universitet. Det startar med kickoff den 29 januari 2009 och därefter blir det månatliga sammankomster med föreläsningar, panelsamtal, grupparbete, diskussioner och praktiska övningar.

luPOD syftar till att stödja deltagarna i deras personliga och professionella utveckling och därigenom bidra till deras etablering och karriärutveckling, såväl inom som utanför akademin.

Teman som kommer att tas upp är bland annat hur man blir en framgångsrik forskare och lärare och hur man får ihop de olika rollerna.

UNDER PROGRAMMET GES möjligheter att lyssna till och samtala med forskare, lärare och ledare inom LU samt att möta externa föredragshållare och konsulter. Syftet här är att ge deltagarna verktyg som är relevanta för de olika akademiska rollerna samt kunskaper om det universitetssammanhang man verkar inom.

Inom ramen för luPOD ges också möjligheten att följa ett mentorsprogram.

Behörig att söka är den som är anställd som forskarassistent eller biträdande lektor från 2007 och framåt eller den som har minst två år kvar av sin anställningstid som forskarassistent eller biträdande lektor räknat från 1 januari 2009.

Frågor om luPOD besvaras av styrgruppen:

Cecilia Agrell 046-222 4433, 0768-484433, Cecilia.Agrell@pers.lu.se

Johannes Persson 046-222 0924, Johannes.Persson@fil.lu.se

Helena Sandberg 046-222 0329, Helena.Sandberg@mkj.lu.se

Anders Sonesson 046- 222 4530, Anders.Sonesson@ced.lu.se

För mer information se Personalenhetens hemsida under luPOD. Sista ansökningsdag är 15 december 2008.

Har du spännande forskningsresultat?

Vi har 450 000 kronor att fördela för att stödja patentering.

Lunds universitet har genom LU Innovation fått beviljat 450 000 kronor av Vinnova. Dessa pengar ingår i ett sexmånaders pilotprojekt och ska användas till nyhetsgranskningar av forskningsresultat vid Lunds universitet.

En nyhetsgranskning är ett första steg i patentprocessen. Vi låter en oberoende specialist undersöka om din upptäckt eller forskningsresultat skulle kunna gå att skydda med patent. Att upptäckten kan skyddas med patent ökar nämligen värdet avsevärt. Det gör det möjligt för dig som forskare att få betydande finansiering så att dina forskningsresultat kan nyttiggöras på bästa sätt, och bli t.ex. en ny produkt eller medicin som kan hjälpa människor i vårt samhälle.

En nyhetsgranskning kostar 10 000-15 000 kronor, vilket betyder att vi kan genomföra 30-45 stycken nyhetsgranskningar med de här pengarna.

Satsningen är ett sexmånaders pilotprojekt som i efterhand kommer att utvärderas och ligga till grund för beslut om fortsatt finansiering. Vi vill därför uppmana alla forskare vid LU som har en ny upptäckt, spännande forskningsresultat eller annan forskningsbaserad idé att kontakta oss.

Vi på LU Innovation finns alltid här för att hjälpa dig vidare med din upptäckt. Vi ger stöd och resurser inom affärsutveckling, patent och finansiering och har ett stort kontaktnät som kan ta dig och din innovation vidare.

Kontakta oss

RING: Innovationslinjen 046-222 11 11
MAILA: info@luinnovation.lu.se
LÄS MER: www.luinnovation.lu.se

LU Innovation

Lunds universitets stöd för kommersialisering av forskning

LUNDS UNIVERSITET

PROFILFÄRGER

KOMPLEMENTFÄRGER

EXEMPEL PÅ TRYCKSAKER

EXEMPEL PÅ WEBBPUFFAR

Stavar, komplementfärger och ellipser tillhör det nya grafiska grundkoncept som tagits fram för universitetets informations- och marknadsföringsmaterial. På den nya profilwebben finns instruktioner och mallar för hur man använder grundkonceptet, men också uppdaterad information om t.ex. logotypanvändning, nya word- och powerpointmallar m.m.

Tydligare instruktioner på nya profilwebben

GRAFISK PROFIL. Ut skickas den gamla profilmanualen, den så kallade ”vita pärmen”.

In kommer istället en webbaserad och uppdaterad manual – alldeles lagom till tioårsjubileet av lanseringen av universitetets grafiska profil.

Logotypen i brons och blått såg dagens ljus i mitten på oktober 1998. Då fick Lunds universitet sin grafiska profil och för första gången kom riktlinjer för logotypens användande på pränt. Sedan dess har tiden gått och i takt med att allt mer material produceras har det också kommit större behov av andra och förtydligande riktlinjer.

– Det har länge funnits ett stort behov av en uppdatering av den grafiska profilmanualen. Bland annat har det behövts mer detaljer om hur man använder logotypen i olika sammanhang, säger universitetets profilansvariga Eva Fredenholm på Informationsenheten.

Den webbaserade manualen är upplagd så att den ska kunna användas av alla, både av dem som jobbar med profilen i sitt dagliga arbete och sällananvändarna.

Strukturen är uppdelad i olika tillämpningsområden såsom korrespondensmaterial, vetenskapliga publikationer och posters, marknadsföringsmaterial, powerpointpresentationer med mera.

Något som också tillkommit är alternativtypsnitt för användning i officepaketet. I de nya word- och powerpointmallarna används Times och Arial. Eftersom profiltypsnitten Frutiger och AGaramond inte finns som standard i alla datorer har de ställt till problem för användarna på olika sätt, t.ex. vid utskrift eller powerpointpresentationer.

– Det ska vi slippa nu, säger Eva Fredenholm.

Ytterligare något man har tagit med i den här versionen av manualen är hur man ska använda stavarna, ellipserna och komplementfärgerna – de nyframtagna grafiska element som kompletterar logotypen i marknadsföringsmaterialet.

Lunds universitets grafiska profil är numera välkänd i organisationen – men samtidigt har kvalitetskraven blivit högre under åren. Den nya manualen är tänkt som en god hjälp till självhjälp.

– Men vi kommer naturligtvis även i fortsättningen att hjälpa till med råd och stöd i profilfrågor, säger Eva Fredenholm.

Den webbaserade profilmanualen kommer att finnas tillgänglig på nätet från och med den 15 november. Men den kommer inte att vara helt komplett från början, så några sysselsättningsproblem efter det releasedatumet ser inte Eva Fredenholm.

– Profilarbetet är ett ständigt pågående arbete, och med en webbaserad profilmanual blir det enklare att göra förbättringar och möta användarnas behov.

Profilwebben hittas på www.lu.se under Anställd.

ANNA JOHANSSON

PÅ GÅNG

13 NOVEMBER LTH Öppet Forum. Om studieuppehåll och studieavbrott. Har du tänkt ta uppehåll i dina studier? Kort information om regler och konsekvenser för din utbildning, studiemedel etc. Elisabet Hemmingsson, kurator och Ingrid Holmberg, studievägledare. Kl 12.15 LTH Studiecentrum, sal Brunnen. Info: www.student.lth.se/oppetforum/

13 NOVEMBER Ecology Seminar. "Where have all the flowers gone? – Reconstructing past landscapes to understand the future" by Sara Cousins, Stockholm University. Kl 14.00 Blue Hall, Ecology Building. Info: www.ekol.lu.se/o.o.i.s/1870

13 NOVEMBER LUM fyller 40 år och firar med LUM LIVE. Debatter, jubileumsutställning, mingel för alla intresserade. Kl 14.30 i Universitetshuset. Info: www.lu.se/o.o.i.s/17173

13 NOVEMBER Biology Seminars at COB. "Physiological proteomics of staphylococcus aureus". Susanne Engelmann (Universität Greifswald, Greifswald, Germany). At 15.15 Lecture Hall, Animal Physiology building, Helgonavägen 3 B, Lund. Info: www.cob.lu.se/seminars.html

16 NOVEMBER Kammarmusikkonsert med musiker ur Akademiska kapellet. Palaestra et Odeum, Kapellsalen kl 15.00. Info: www.odeum.lu.se/konserter

17 NOVEMBER Proteomics Course in "Protein identification by MS". A course given by the SCIBLU proteomics facility. Kl 09.00 Biomedical Center D13. Information www.lth.se/sciblu/services/proteomics/courses/

17 NOVEMBER Träna anställningsintervju. Anmäl dig till Arbetslivscenters seminarium som ger konkreta tips inför och under intervjun. Tag med en för dig intressant platsannons! Övningar ingår där du får intervjua eller bli intervjuad. Kl 14.15 på Arbetslivscenter, Sandgatan 3, Gamla kirurgen.

18 NOVEMBER Lunds filosoficirkel: Vad är bildning och har vi någon nytta av den? **"Bildning på villovägar"**, Gunnar Broberg. Kl 19.30 i Palaestra, Universitetsplatsen, Lund. Info: www.folkuniversitetet.se

19 NOVEMBER Public Service Akademin 2008. "Fostran i allmänhetens tjänst – om konsten att fånga de unga" är temat på Public Service Akademin 2008. Vad krävs för att fånga de ungas intresse för bildning, kunskap, demokrati och samhällsfrågor? Och hur bemöter universitetet och SVT de unga idag jämfört med förr? Kl 9.00 Språk- och litteraturcentrum, Hörsalen, Helgonabacken 12 i Lund. Info: www.lu.se/o.o.i.s/4393

19 NOVEMBER Entreprenörskapsdag inom medicin och naturvetenskap. Har du funderat på att starta eget, antingen inom den utbildning du läser eller med ett fritidsintresse du har? Vill du bli inspirerad och träffa personer som förverkligat sina idéer? Kom då på VentureLabs entreprenörsdag för vårdvetare, medicinare och naturvetare. Kl 12.00–16.00 BMC: GK-salen och entrén. Info: www.venturelab.lu.se/

19 NOVEMBER Teknik- och naturvetarcirkeln – Oj vad jag är rädd för….. Kan vetenskapen ge tröst? "**Strålande tider! Härliga tider! – Om farlig och ofarlig strålning"**, Gunnar Ohlén, Matematisk fysik. Kl 19.30–21.00 Edens hörsal, Lund. Info: www.folkuniversitetet.se/teknat

20 NOVEMBER Lärande Lunds seminarieserie. "Kommunikativt lärande via integration i globala lärgemenskaper och nätbaserad undervisning", Birgitta Nordén, Lärande Lund & Internationella Miljöinstitutet, Lunds universitet. Anmälan till seminariet kan göras till Elsie.Anderberg@pedagog.lu.se. Kl 14.00-16.00 Portvaktstugan, Lärande Lund, Lund. Info: www.ll.lu.se

20 NOVEMBER Biology Seminars at COB. "Evolution and developmental biology of Streptomyces from a genomic perspective", Keith Chater (John Innes Centre, Norwich, UK). Kl 15.15 lecture hall, animal physiology building, Helgonavägen 3B, Lund. Info: www.cob.lu.se/seminars.html

24 NOVEMBER Proteomics Course. "Protein identification by MS/MS" a course given by the SCIBLU Proteomics facility. Kl 13.00, Biomedical Center D13, Lund. Info: www.lth.se/sciblu/services/proteomics/courses/

25 NOVEMBER Tester vid anställning och urval. Anmäl dig till Arbetslivscenters seminarium som ger dig information om vanliga tester och urvalsmetoder som komplement till intervjuer. Du får även pröva på ett mindre test. Dessutom en del kring teorier bakom testerna. Kl 15.15–17.00 Arbetslivcenter, Sandgatan 3, Gamla kirurgen, Lund.

25 NOVEMBER Lunds filosoficirkel: Vad är bildning och har vi någon nytta av den? **"Vetenskapen som skön konst",** Christer Löfstedt. Kl 19.30 i universitetets aula, universitetshuset, Lund. Info: www.folkuniversitetet.se

26 NOVEMBER Handikappforskningens dag. Utbildning, miljö och funktionshinder. Harec (Centrum för handikapp- och rehabiliteringsforskning) i samverkan med Malmö högskola, Malmö stad och Region Skåne. Info: www.harec.se. Kl 9.30 i Malmö.

26 NOVEMBER Att skriva bra CV och ansökningsbrev. Anmäl dig till Arbetslivscenters seminarium där du får konkreta exempel på säljande CV och ansökningsbrev, och metoder som du kan använda för att få fram just dina styrkor. Kl 13.15 på Arbetslivscenter, Sandgatan 3, Gamla kirurgen, Lund.

26 NOVEMBER Seminarieserie om humaniora och en globalt hållbar utveckling Vet hut – Humaniora och framtiden. **"Språk, bild, makt – Al Gore och den obekvämma sanningen"**, Erik Hedling, filmvetenskap, Björn Fritz, konsthistoria och visuella studier samt Sara Lenninger, semiotik. Kl 15.00–17.00, Geocentrum 1, Sölvegatan 10, Lund. Info: www.ht.lu.se/omraade-ht/vet-hut---humaniora-och-framtiden

26 NOVEMBER Teknik- och naturvetarcirkeln – Oj vad jag är rädd för….. Kan vetenskapen ge tröst? **"Rädd att flyga? – Om faran med att gå till bussen och andra risker i trafiken"**, Christer Hydén. Kl 19.30 i Edens hörsal, Lund. Info: www.folkuniversitetet, se/teknat

27 NOVEMBER Communication, Power and Social Contestation in Contemporary China. Open lecture with Prof. Yuezhi Zhao, Professor & Canada Research Chair in the Political Economy of Global Communication School of Communication, Simon Fraser University. Kl 13.15–15.00 Java Hall, Centre for East and South-East Asian Studies, Alpha 1, Ideon, Scheelevägen 15, Lund. Info: www.cmns.sfu.ca/people/faculty/zhao_y/

27 NOVEMBER Lärande Lunds seminarieserie. "Revisiting the cyborg teacher – elearning and web 2", Gill Kirkup, Senior Lecturer, Institute of Educational Technology, Open University, UK. Anmälan till seminariet kan göras till Elsie.Anderberg@pedagog.lu.se Kl 14.00–16.00, Portvaktstugan, Lärande Lund, Lund. Info: www.ll.lu.se

2 DECEMBER Träna anställningsintervju. Anmäl dig till Arbetslivscenters seminarium som ger konkreta tips inför och under intervjun. Tag med en för dig intressant platsan-

nons! Övningar ingår där du får intervjua eller bli intervjuad. Kl 14.15–17.00 på Arbetslivscenter, Sandgatan 3, Gamla kirurgen.

2 DECEMBER Lunds filosoficirkel: Vad är bildning och har vi någon nytta av den? **"Hans Larsson och lundafilosofins relevans idag?"**, Erik J Olsson. Kl 19.30, Palaestra, Universitetsplatsen, Lund. Info: www.folkuniversitetet.se

3 DECEMBER Seminarieserie om humaniora och en globalt hållbar utveckling Vet hut – Humaniora och framtiden. **"Men jag köper ju ekologisk mjölk! Den hållbara konsumtionens möjligheter och svårigheter"**, Orvar Löfgren, etnolog, Ann Heberlein, etikforskare samt Mats Alvesson, företagsekonomi och socialpsykologi. Kl 15.00–17.00 i Geocentrum 1, Sölvegatan 10, Lund. Info: www.ht.lu.se/omraade-ht/vet-hut---humaniora-och-framtiden

3 DECEMBER Teknik- och naturvetarcirkeln – Oj vad jag är rädd för….-Kan vetenskapen ge tröst? **"Kan man beräkna risk? – Om riskanalyser och riskhantering"**, Kurt Petersen, Brandteknik och Riskhantering. Kl 19.30-21.00 i Edens hörsal, Lund. Info: www.folkuniversitetet.se/teknat

4 DECEMBER Ecology Seminar "Drosophila olfaction-function and evolution". Kl 14.00 Blu Hall, Ecology Building. Info: www.ekol.lu.se/o.o.i.s/1870

4 DECEMBER Biology Seminars at COB. "Sensing extracellular pH: do plants respond like fungi?", Ida Lager (Department of Cell and Organism Biology, Lund University) Info: www.cob.lu.se/seminars.html

7 DECEMBER Konsert. Akademiska kapellet framför Hector Berlioz Symphonie Fantastique, Maurice Ravels Le Tombeau de Couperin och Richard Wagners förspel till Lohengrin. Entréavgift. Kl 18.00–19.30 i Universitetets aula, Lund. Info: www.odeum.lu.se/konserter

8 DECEMBER Att skriva bra CV och ansökningsbrev. Se 26 november ovan. Kl 15.15–17.00 Arbetslivscenter, Sandgatan 3, Gamla kirurgen, Lund.

9 DECEMBER Arkeologi för alla. Eva Rystedt och Anne-Marie Leander Touati: **Pyramid!** En öppen föreläsning som presenterar pågående forskning vid institutionen eller vid de svenska instituten. Föreläsningen vänder sig till personal och studenter vid institutionen och universitet i sin helhet samt till en intresserad allmänhet. Kl 15.30 i Stora Salen, Archaeologicum, Sandgatan 1, Lund. Info: www.ark.lu.se

9 DECEMBER Lunds filosoficirkel: Vad är bildning och har vi någon nytta av den? "**När extravagans imponerar: att stöpa om estetiken i evolutionära termer"**, Björn Merker. Kl 19.30 Palaestra, Universitetsplatsen, Lund. Info: www.folkuniversitetet.se

10 DECEMBER Teknik- och naturvetarcirkeln – Oj vad jag är rädd för… – Kan vetenskapen ge tröst? "**Varför denna klimatpanik? – Om klimat – och havsnivåförändringar: människans ständiga följeslagare"**, Svante Björck, kvartärgeologi. Kl 19.30–21.00 i Edens hörsal, Lund. Info: www.folkuniversitetet.se/teknat

11 DECEMBER Ecology Seminar: "Hinner du informera dig om allt nytt som finns Online?", Åse Paulsson och Kristina Arnebrant berättar om de bästa nyheterna. Kl 14.50 i Blå Hallen, Ekologihuset. Info: www.ekol.lu.se/o.o.i.s/1870

11 DECEMBER Biology Seminars at COB. "Oligomerisation and other structural changes are significant regulators of cellular enzyme activity", Birgitte Munch-Petersen (University of Roskilde, Denmark). Kl 15.15 Biology Lecture Hall, Biology Building, Sölvegatan 35, Lund. Info: www.cob.lu.se/seminars.html

11 DECEMBER Skatteseminarium om förhandsbeskedens roll i skattesystemet. Förhandsbeskedens roll i skattesystemet diskuteras mot bakgrund av rapporten. Vidare kommer frågan om förhandsbeskedsinstitutet skulle kunna exporteras till EG, som ett sätt att avlasta EG-domstolen, att belysas. Kl 18.15–20.00 rum 307, Institutionen för handelsrätt, Holger Crafoords Ekonomicentrum II, Ole Römers väg 6, Lund. Info: www.busilaw.lu.se/forskning/gslu

DISPUTATIONER

14 NOVEMBER

Emir Henic i obstetrik och gynekologi: "The uPA receptor in ovarian cancer. Regulation by EGF and the estrogen responsive membrane receptor GPR30. Soluble uPAR in diagnosis and prognosis". Kl 13.00 Föreläsningssalen, Kvinnokliniken, Universitetssjukhuset i Lund.

Camilla Nordgren i rehabiliteringsteknik: "The art of living with a traumatic spinal cord injury in its relation to resources and norms swedish society". Kl 10.15 i Segerfalksalen, Biomedicinskt Centrum, Sölvegatan 17, Lund.

Louise D. Bringselius i företagsekonomi: "Personnel resistance in public professional service mergers: The merging of two national autdit organizations". Kl 13.15 i Crafoordsalen, Holger Crafoords Ekonomicentrum, Lund.

Johanna Stadmark i ekologi: "Greenhouse gas profuction in nitrogen removal wetlands". Kl 9.30 i Ekologihuset, Blå Hallen, Sölvegatan 37, Lund.

Ingrid Svetoft i byggnadsekonomi: "Arkitekten och brukarmedverkan". Kl 10.15 i Stora hörsalen, Ingvar Kamprad Designcentrum, Sölvegatan 26, Lund.

15 NOVEMBER

Cecilia Riving i historia: "Icke som en annan människa. Psykisk sjukdom i mötet mellan psykiatrin och samhället under 1800-talets andra hälft". Kl 10.15 i sal 3, Historiska institutionen, Magle Stora Kyrkogata 12 A, Lund.

19 NOVEMBER

Magnus Wik i fysik: "The sun, space weather and effects". Kl 10.15 på Fysikum, Hörsal A, Sölvegatan 14 C, Lund.

20 NOVEMBER

Carin Nilsson i naturgeografi: "Windstorms

Analysföretag i förening - Ideonparken Lund

INBJUDER TILL PRODUKTDAGAR

Välkommen till vår utställning vid följande tillfällen:

2 Dec 2008 Biomedicinskt centrum, BMC i Lund kl, 9-16

3 Dec 2008 Kemicentrum, Sölvegatan 39B i Lund, kl 9-16

4 Dec 2008 Kliniskt forskningscentrum, CRC i Malmö, kl 10-14

Kom och träffa oss! Vi bjuder på glögg och pepparkakor samt visar instrument med mjukvaror. Du kanske har frågor om instrument eller kemikalier? Behöver tips om att hitta på våra hemsidor?

SIGMA-ALDRICH VARIAN ZEISS DIONEX

BESÖKSADRESS: S:T LARS VÄG 42 222 70 LUND

in Sweden – variations and impacts". Kl 10.15 i Zoologihuset, Högtidssalen, Helgonavägen 3, Lund.

21 NOVEMBER

Magnus Johansson i företagsekonomi: "Between logics – highly customized deliveries and competence in industiral organizations".

Kristian Becker i tillämpad biokemi: "Hydrophobic interactions in bioseparation – applications of modified green fluorescent protein". Kl 10.15 i hörsal B, Kemicentrum, Lund.

Daniel Wallin i fysik: "Nanoelectronic devices – based on low-dimensional semiconductor structures". Kl 10.15 i sal B, Fysiska institutionen, Lund.

22 NOVEMBER

Elizabeth Martinell Barfoed: "Berättelser om adoption". Kl 10.15 på Socialhögskolan, Edebalksalen, Lund.

Följande disputationer har ägt rum:

Magnus Ögren i fysik: "Semiclassical analysis of super-shell structure in trapped fermi gases".

Fredrik Johansson i biologi: "Controlled axonal outgrowth and cell reactions to nanostructures".

Haris Bjelosevic i kemi: "Bioactive organometallic compounds – novel substituted metallocene-based phosphines as ligands in Pt(II) and Au(I) complexes".

Jorien M. M. van der Burg i biomedicin med inriktning neurovetenskap: "Beyond the basal ganglia. Widenspread pathology in Huntington´s disease".

Ingela Krantz i medicinsk etik: "Ethics and public health interventions".

Erika Bågeman i klinisk medicin: "Genetic polymorphisms in breast cancer in relation to risk and prognosis".

Klarin i anestesiologi och intensivvård: "Using probiotics in intensive care with special reference to lactobacillus plantarum 299 och 299v".

Per Hjertstrand i nationalekonomi: "Testing for rationality, separability and efficiency".

Henrik Levinsson i teoretisk filosofi: "Autonomy and metacognition: a healthcare perspective".

Greger Henriksson i etnologi: "Stockholmarnas resvanor – mellan trängselskatt och klimatdebatt".

Thomas Lakowitz i ekologi: "Predator induced phenotypic plasticity in a freshwater snail".

Keiichi Yoshimatsu i tillämpad biokemi: "Nano- and micro-sized molecularly imprinted polymer materials for analytical application".

Britt-Marie Svensson i kemi: "Methodology for evaluation of hazards from solid waste and landfill-generated leachate".

Margaretha Persson i folkhälsovetenskap med inriktning kardiovaskulär epidemiologi: "Lipoprotein-associated phospholipase A2 (Lp-PLA2) impact and role as cardiovascular risk marker".

Lena Strandberg i samhällsmedicin: "CRC:s aula, universitetssjukhuset MAS, ing 72: "Developing general practice: the role of the APO method".

Olena Prykhod´ko´s i biologi: "Involvement of the immune system in phytohaemagglutinin-induced structural and functional precocious maturation of the gut in young rats".

Linus Fröberg i fysik: "Growth, physics and device applications of Nanowires".

Lina Roth i biologi: "Diversity and limits of colour vision in terrestrial vertebrates".

Mikael Dahlgren i arkeologi: "Stilla flyter Maas. Senromersk strategi och logistik i den arkeologiska rekonstruktionen".

Jovita Karanauskaite i molekylär och cellulär fysiologi: "Nature of large vesicle exocytosis in pancreatic B-cells: release of ATP and GABA".

Cecilia Mattisson i psykiatri: "Depression in the Lundby study 1947–1997 incidence, course and risk-factors".

Sandra Meidute Abaraviciene i molekylär och cellulär fysiologi: "Mechanisms underlying lipotoxicity and glucotoxicity in pancreatic islets".

David Nilsson i klinisk medicin med inriktning kardiovaskulär forskning: "Vascular endothelin receptor regulation".

Susanne Ekqvist i klinisk medicin med inriktning yrkes- och miljödermatologi: "Clinical and experimental studies of contact allergy to stent metals – with focus on gold".

Lotten J Johansson i geobisfärsvetenskap: "Semi-natural grasslands: Landscape, history and plant species diversity. A spatio-temporal study of an agricultural landscape on Öland, Sweden".

Johan Jendholm i medicinsk mikrobiologi: "Moraxella catarrhalis dependent B cell activation".

TJÄNSTER

Universitetslektor i bioteknik med inriktning mot miljöbioteknik och bioenergi. Ref nr PA 2008/3260, ans 13 nov. Info 046-2224840.

Biträdande universitetslektor i nanofysik med inriktning mot nanoelektroniska komponenter. Ref nr PA 2008/3575, ans 13 nov. Info 046-2227679.

Forskarassistent i radiosystem. Ref nr PA 2008/2413, ans 14 nov. Info 046-2229026.

Doktorand i kärnfysik. Ref nr PA 2008/3518, ans 14 nov. Info 046-2227627.

Biträdande universitetslektor i kraftverksteknik. Ref nr PA 2008/3630, ans 27 nov. Info 046-2228605.

17 anställningar som biträdande universitetslektor och 6 anställningar som forskarassistent. Ans 28 nov. För ytterliggare information om anställningarna se resp. fakulteters hemsidor.

Biträdande universitetslektor i service management med inriktning mot ekonomistyrning alt. marknadsföring. Ref nr PA

2008/3683, ans 28 nov. Info 042-356626.

Biträdande universitetslektor i industriell automation med inriktning mot en ny elproduktion. Ref nr PA 2008/3564, ans 28 nov. Info 0462229287.

Doktorand i geobiosfärsvetenskap. Ref nr PA 2008/3641, ans 1 dec. Info 046-2223952.

Doktorand i geobiosfärsvetenskap. Ref nr PA 2008/3642, ans 1 dec. Info 046-2220449.

Doktorand i geobiosfärsvetenskap. Ref nr PA 2008/3643, ans 1 dec. Info 046-2220449.

Fyra anställningar som forskarassistent i medicinsk forskning med inriktning mot experimentell medicinsk forskning, klinisk forskning, laboratoriemedicinsk forskning eller hälso- och vårdvetenskaplig forskning. Ref nr PA 2008/3653, ans 10 dec. Info 046-2228084.

Konstnärlig professor i arkitektur. Ref nr PA 2008/3233, ans 15 jan. Info 046-2227268

Professor i konstruktionsteknik. Ref nr PA 2008/1885, ans 15 jan. Info 046-2228980.

Konstnärlig professor i industridesign. Ref nr PA 2008/1390, ans 4 febr. Info 046-2227117.

LU startar alumniförening i Kina

Nyss hölls första träffen i föreningen China Lund Alumni Association på Fudan-universitetet i Shanghai. Många har gått masterskursen Nordic Studies vid Fudan och har i dag höga poster i det kinesiska samhället. Kursen har byggts upp av forskare från Lund. Syftet med föreningen är att skapa kontakter mellan Lunda- och Fudan-alumni och hjälpa svenska och kinesiska företag att hitta lämpliga medarbetare via det nya nätverket. På plats i Shanghai fanns representanter för Fudan-universitetets ledning och från Lunds universitet förvaltningschefen **Marianne Granfelt** och vice rektorn **Björn Wittenmark**.

Rättelse

Prefekt för Filosofiska institutionen är docent Björn Petersson och ingen annan. LUM beklagar att det blev fel namn i förra numret.

HÄNT!

NY LEDAMOT. Vid Kungliga Vitterhetsakademiens sammanträde i oktober valdes **Nils-Eric Sahlin**, professor i medicinsk etik, in som arbetande svensk ledamot.

SILVERPRIS. LEO Pharmas Forskningsfonds silverpris och drygt 600.000 kronor går till professor **William Agace** på experimentell medicinsk vetenskap. Hans forskningsgrupp studerar kontrollmekanismerna bakom hur lymfocyter bildas och rör sig i tarmen.

PRISAD. Tore Saxne, professor i reumatologi, tilldelas priset till Nanna Svartz minne för framstående insatser inom den reumatologiska forskningen. Prissumman är 50.000 kronor och bakom stipendiet står Reumatikerförbundet och läkemedelsbolaget Pfizer.

PRESIDENT. Professor **Bo Norrving** är nyutnämnd president för World Stroke Organisation (WSO). Presidentskapet är på fyra år följt av ytterligare fyra år som immediate-past-president. Norrving efterträder **Goeffrey Donnan** från Australien.

SCHYBERGSTIPENDIUM. Yvonne Ceder, laboratoriemedicin i Malmö, och **Katrin Mani**, experimentell medicinsk vetenskap i Lund, har mottagit stipendier för sin forskning kring prostatacancer, 336.000 kronor, respektive neurodegenerativa sjukdomar 250.000 kronor.

BIOGASANSLAG. Energimyndigheten ger 8,9 miljoner kronor i stöd för att öka produktionen av biogas från avfallets blöta del. Avdelningen för bioteknik får pengar under fyra år för att utveckla mer effektiva processer i biogasreaktorn. Huvudmottagare är **Jing Liu** och **Bo Mattiasson**. Projektet kommer även att involvera samarbete med näringslivet representerat av Bioprocess Control AB.

ÖGONANSLAG. Ulrica Englund, ögonforskare vid Institutionen för kliniska vetenskaper, har tillsammans med docent **Kjell Johansson** vid Högskolan i Kalmar fått ett anslag på 700.000 kronor från Signhild Engkvists stiftelse. Pengarna ska användas för projektet "Humana progenitorcellers terapeutiska potentialer vid degenerativa ögonsjukdomar".

EXCELLENS. Nils Wierup, forskare på Biomedicinskt centrum, har fått Novo Nordisk Fondens Excellens projekt och fem miljoner danska kronor. Han får forskningsanslaget för att fortsätta arbetet med att kartlägga det relativt nyupptäckta hormonet CART och dess roll i betacellernas insulinfrisättning.

GULDREGN. I årets ansökningsomgång hos Riksbankens jubileumsfond har Lundaforskare fått runt 70 miljoner kronor. Två av de tre programmen som får stöd finns i Lund. Det ena leds av professor **Göran Sonesson**, Centrum för kognitiv semiotik och professor **Samuel Rubenson**, Centrum för teologi och religionsvetenskap som tilldelas vardera 33 respektive 30,1 miljoner kronor.

Göran Sonesson och hans medarbetare ska studera de biologiska och historiska processer som gjorde att människan skildes från andra djurarter. Samuel Rubenson leder ett program som behandlar det tidiga klosterväsendets relation till det antika bildningsidealet i östra Medelhavsområdet.

RJ delade också ut stöd till ett fyrtiotal projekt. Av dessa fick följande forskare i Lund medel: **Henrik Rosengren**, Historiska institutionen som får drygt 3,3 miljoner kronor, **Joachim Östlund** och **Christopher Collstedt**, även de på Historiska institutionen, som får drygt 1,5 miljoner vardera. **Anna-Sofia Maurin** på Filosofiska institutionen får drygt 1,7 miljoner kronor.

HEDERSDOKTOR. Sören Mattsson, professor i medicinsk radiofysik vid Institutionen för kliniska vetenskaper, Malmö och stf. verksamhetschef vid Radiofysikavdelningen, UMAS, har promoverats till hedersdoktor vid Kaunas University of Technology (KTU).

Radiofysikgruppen i Malmö har sedan 2001 aktivt medverkat för att hjälpa KTU att i samarbete med Kaunas Medical University bygga upp en utbildningslinje i Medical Physics, den enda i Baltikum. Man har också fått igång ett givande forskningssamarbete och ett utbyte av personal såväl inom forskning och undervisning som inom sjukvård.

Högtidligheten ägde rum den 8 oktober i närvaro av bl.a. den svenska ambassadören och hade förlagts i anslutning till konferensen "Medical Physics in the Baltic States" som i år hölls för sjunde året i följd.

Posttidning A
Lunds universitet
Box 117
221 00 Lund

HALLÅ TORVALD JACOBSSON...

... föreståndare för masterprogrammet Young Masters Programme vid Internationella miljöinstitutet och anordnare av "The Planet in 2050" – ett toppmöte där forskare inom klimatområdet har diskuterat planetens tillstånd rent miljömässigt.

Hur mår planeten?

– De siffror som visades på mötet pekar på att utsläppen av koldioxid nu överstiger till och med de mest dystra prognoser som FN:s klimatpanel gjorde för 5–10 år sedan.

Vad kom forskarna fram till på mötet?

– Viktiga frågor som forskare och beslutsfattare måste fokusera på är bl.a. vatten- och matförsörjningen, bristen på ren energi och stigande halter av miljöfarliga ämnen.

Hur kommer livet på jorden att te sig år 2050? Gav forskarna oss något att hoppas på?

– Ja, de såg att något positivt kunde komma ut av den pågående finanskrisen. De trodde att den skulle leda till en större insikt om att hållbarhetsproblemen måste lösas och en ny ekonomisk världsordning måste till.

Ni avbröt konfererandet under en hel dag, varför gjorde ni det?

– Kommunerna, regionen och näringslivet som varit med och finansierat toppmötet ville också diskutera hållbar utveckling med forskarna. De besökte skolor, träffade stadsplanerare, företagare och andra forskare. Det visade sig väldigt värdefullt med ett avbrott mitt i veckan. Forskarna behövde komma ifrån och göra något annat också.

Hur såg arbetsmötena ut?

– De var otroligt intensiva med många heta känslor. Begrepp som utveckling, tillväxt och framsteg väckte mycket debatt eftersom orden har väldigt olika innebörd för olika människor. De som tog det lugnast var de forskare som suttit i FN:s klimatpanel. De var luttrade och oerhört coola.

Vad har veckan mynnat ut i?

– Det kommer att publiceras en del artiklar i olika tidskrifter och en bok ska skrivas. Boken ska vara så pass populärvetenskaplig att även om den inte vänder sig till skolbarn så ska vetenskapsjournalister och politiker ska kunna ta del av den. Resultaten kommer också att ge input till vilken klimatrelaterad forskning som ska avhandlas vid nästa ESSP-konferens* som anordnas år 2011.

Hur bar du dig åt för att få mötet förlagt till Lund?

– Jag fick kontakt med väldigt många forskare när jag arbetade som vetenskaplig researcher åt TV-produktionen "The Planet". Det gjorde att många lyssnade när jag vid förra ESSP-konferensen i Peking för två år sedan föreslog Lund som värdstad för det här mötet.

Hur skulle du själv vilja att jorden ser ut år 2050?

– Jag tror och hoppas att kunskapen om vår planet är bättre och vida spridd. Då kommer vi förhoppningsvis att välja livsstil, konsumtionsvanor och politiska mål som passar för planetens ramar. Jag hoppas också att vi har en insikt om att vi bara har en planet, för den insikten har vi inte dag. Det kommer ingen ny om denna förstörs.

Läs mer på www.theplanet2050.org/

ULRIKA OREDSSON

*ESSP- Earth System Science Partnership ett samverkansforum på initiativ från olika miljöforskningsprogram inom Council of Science, vetenskapsakademiernas internationella samarbetsorganisation. ESSP håller stora forskarkonferenser vart femte år och det som diskuteras där har stort inflytande över inriktningen inom världens klimatforskning.